

37ste JAARGANG - NUMMER 4 - 2025
OKTOBER-NOVEMBER-DECEMBER

 bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

OOSTENDSE GIDSENKRING 'LANGE NELLE'

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftekantoor Oostende 1 P40972
Afsendadres: Christinastraat 67, 8400 Oostende

Foto's cover, achterflap en binnenzijden van
Valère Prinzie (VP) & Dirk Beirens (DB) tenzij anders vermeld

Oproep: Bezorg je mailadres aan onze secretaris, zodat je bij wijzigingen inzake de activiteiten asap verwittigd kan worden: secretaris@oostendeahoy.be

In dit nummer

148	Voorwoord	Marc Loy
152	Activiteiten	Redactie
158	Petit-Paris	Dirk Beirens
160	Luciens Publiboekje 11	Redactie
162	Het Beleg van Oostende 3	Johannes Dumarey
164	De zee is het grootste museum op aarde	Martine Quaegebeur
165	Gerestaureerd Processievaandel	Dirk Beirens
167	Van goudvis over potvis naar 'Potsekop'	Dirk Verstraete
170	Fesselballons langs de kust	Georges Ruys
173	Authentieke Madimba	Wilfried Meulemeester
174	Duinenstruinend planten duiden	Onze natuurgidsen
176	Zwanenmeer	Patrick Thijs
180	Geodetische basis in Oostende-Stene-Zandvoorde	Frank Goeminne
182	Gelezen en gehoord	Redactie

STEUNENDE LEDEN (update november2025)

Allaert G & Roos	Metsu Dirk
Baert Erwin	Pitteljon Etienne
Barbé Adrien	Prinzie - Vandenbroucke
Boutens – Pottiez	Samyn Jean-Pierre
Bracke – Defever	Seys Jan
Comeyne Boudewijn	Slabbinck Bart
De Gendt Raymond	Storme Annie
De Vriendt Wouter	Struyvelt Carlos
Desnerck Peter	Tampère - Van Riet
Dumarey Johannes	Van Avermaet - Van Erum
François - Merlevede	Van Dessel Jo
Glorieux Luc	Van Dooren - Vertruyen
Hubrechtsen Freddy	Vandergunst - Lauwereins
Hurkmans - Goossens	Vanwettere – Depraetere
Kluyse Krist	Verborgh Johan
Meire Martine	Verwaerde Koenraad
	Werbrouck Rita

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Oostende
DE STAD
AAN ZEE

Driemaandelijks blad van de Oostendse

GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.

Zetel : Christinastraat 67 – 8400 Oostende

KBO: 0478.540.590 –

RPR: ORB Gent afd. Oostende

37ste jaargang, Nummer 4

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Marc Loy

Albert I-Promenade 3 bus 0703

8400 Oostende

Eindredactie en correspondentie:

Dirk Beirens

dirkbeirens@telenet.be

Vormgeving: Rudy Laforce

De medewerkers aan dit blad zijn zelf

verantwoordelijk voor de door hen

getekende bijdragen

Dispatching telefoon: 059 807 381

+ email: info@oostendeahoy.be

Rekeningnummer:

Gidsenkring Lange Nelle vzw

BE74 7370 7493 8607

Lid word je voor € 25.00 per jaar

(Buitenland: € 30.00)

Gezinskaart: € 30.00 (2 gezinsleden)

Steunend lid: vanaf € 40.00 (2 gezinsleden)

Website: www.gidsenkringoostende.be

Gidsenlokaal: Spaans Huisje

Christinastraat 67, 8400 Oostende

Tot dan?

Na een erg gevuld *Ensor 2024* loopt nu ook ons 36ste werkingsjaar en de 37ste jaargang van het gidsenblad naar zijn einde en kunnen we opnieuw terugblikken op een druk werkjaar met behoorlijk wat gidsopdrachten, met nieuwe gegidste wandelbezoeken als de *Wellingtonrenbaan*, *Maries belle époque* en *Mariakerke onder de loupe*, de nieuwe editie van het Street art-festival en de Internationale Foto-biënnale.

Enkele nieuwe gidsen zijn zich ondertussen aan het inlopen via een aangepaste mentorenprocedure. Uit ons al grote aanbod kiezen ze wat ze graag (zouden) doen of waar ze goed in (zullen) zijn of wat onze klanten vooral vragen. Je merkt wel dat gepersonaliseerde gidsbeurten (familiaal of bedrijfsgericht) in de lift zitten. Onze dispatcher Annie krijgt soms de vreemdste vragen: we willen een 'humoristische' gids, kun je ons een hele dag bezig houden, maaltijden inbegrepen of een garnaalpelwedstrijd arrangeren en daarna een bezoek aan de vuurtoren (kan niet) ... neen dus, we zijn geen reisbureau noch een evenementenorganisatie. In Oostende zien we meer en meer congressen opduiken die een beroep op ons doen en officiële instanties vinden ook de weg naar ons aanbod.

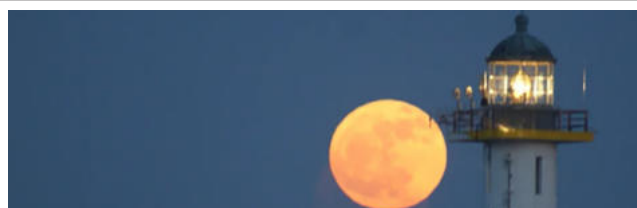
We zijn ook blij dat heel wat leden zich inschrijven voor een of meer van onze maandelijkse activiteiten. Bij erg ruime interesse plannen we daarom die bezoeken, wandelingen of lezingen meestal nog een tweede keer.

We nemen in het bestuur afscheid van bestuurslid Linda D'hondt die er na rijp beraad en overleg voor kiest haar bestuursfunctie neer te leggen om het wat rustiger aan te pakken. Linda blijft, naast haar vele andere interesses en familiale verplichtingen, wel verder gidsen en onze vereniging actief bezielen. We danken haar voor haar positieve inbreng tijdens onze maandelijkse vergaderingen en in diverse werkgroepen. We appreciëren haar spontaan engagement bij de uitwerking van de succesvolle gegidste zomerse groepsbezoeken aan de Wellington Hippodroom en bij het niet altijd makkelijk voorbereidend overleg ter zake. Dank je, Linda, voor je belangeloze inzet in naam van het voltallige bestuur. We wensen je nog vele uren gids- en reisplezier samen met Freddy.

Geniet binnenin van de boeiende stukken onder andere over observatieballonnen in de Eerste Wereldoorlog, de zeeraket, de geodetische paal, het zwanenmeer in mozaiektegels, een gerestaureerd processievaandel, de poëtische advertenties uit vooroorlogse tijden, een fotopagina van voorbije activiteiten...

En in het vooruitzicht van de jaarwissel en ons nieuw werkjaar hopen we jullie in 2026 weer via onze ledenactiviteiten en het -blad opnieuw zoveel ongekennde aspecten van onze Stad aan Zee te mogen openbaren. Dank alvast om je lidmaatschap te vernieuwen en tot bij een volgende gelegenheid?

Marc Loy, Voorzitter

HET LN BESTUUR ZIET ER SEDERT 25 maart 2025 ALS VOLGT UIT:

- Voorzitter: Marc Loy
- Secretaris & huisbewaarder: Luc Vanspeybroeck
- Penningmeester & verantwoordelijke digitale zaken: Dirk Laga
- Dispatching: Annie Van den Bon
- Verslaggeefster: Muriel Beuselinck
- Sociale media - opvolgster & vernieuwing: Hilde Veulemans
- Afgevaardigde cultuurraad + nieuwe gidsen: Johannes Dumarey
- Redacteur gidsenblad: Dirk Beirens

Naast inzicht in de stadsgeschiedenis en toelichting bij het onroerend erfgoed brengen de gidsen ook graag een kijk op de actuele ontwikkelingen in de Stad aan Zee. Wist je bv. dat Oostende als hoofdstad van onze elfde provincie- de Belgische Noordzee- pionierswerk levert voor de Blauwe Economie.

Tijdens de vele themawandelingen maar ook lezingen komen uiteenlopende aspecten aan bod. De gidsen brengen je naar bekende en minder bekende plekjes.

Van de trendy Oosteroever tot in het rustige Mariakerke. Van de drukke zeedijkpromenade tot het landelijke Stene. Van een passage langs de levendige Visserskaai tot een fietstocht op het gevarieerde Groen Lint rond de stad. Met passie voor hun stad vertellen de gidsen je graag tal van anekdotes en verhalen. Over schrijvers, schilders en staatslieden die hier ooit inspiratie, vertier en troost vonden. Of over de band tussen de Belgische koningen en Oostende. Maar evengoed over het harde leven en de tradities van de lokale vissersgemeenschap doorheen voorbij tijden. Naargelang het gekozen traject en de geschatte afstand kan de gidsbeurt zowel te voet, met de fiets, autobus of zelfs per boot.

Ook voor een begeleid bezoek aan musea zoals MU.ZEE, het James Ensorhuis, het Stadsmuseum, Fort Napoleon, de driemaster Mercator, de O.129 Amandine en het Provinciedomein Raversyde kan je de gidsenkring contacteren.

*** Hoe lid worden en de voordelen daarvan vind je verder in het blad**

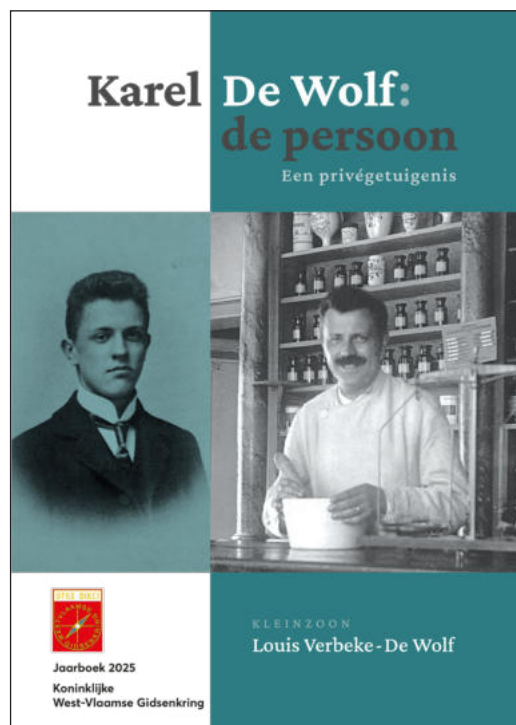
Raadpleeg ons aanbod van wandelingen, bezoeken, fiets -en boottochten en ons gidsenarchief (1989-2023) op onze website: www.gidsenkringoostende.be

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) of General Data Protection Regulation (GDPR)

De Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle' verklaart zich te houden aan de regelgeving van de AVG. De gegevens van de aangenomen leden worden alleen gebruikt voor briefwisseling en adressering inzake het ledenblad en het mailadres inzake wijzigingen na inschrijving op een of andere activiteit. Niets wordt aan derden doorgegeven. De persoonlijke gegevens van de gewone leden/gidsen in de database van de dispatching zijn beveiligd. (update oktober 2022)

NIEUW OF VERNIEUWD LIDMAATSCHAP 2026

Het lidmaatschap 2026 gaat in op 1 januari 2026 en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteiten kalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (gratis of tegen verminderde prijs) aan onze lente/zomer-receptie, voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen. Als exclusief extraatje krijg je in Oostende het waardevolle jaarboek 2026 gebust. Buiten Oostende alleen als je het aanvraagt via penningmeester@oostendeahoy.be en zelf ophaalt. Later wordt deze editie ook downloadbaar.

De digitale versie van de jaarboeken 2023 & 2024 kun je downloaden op de website van de Koninklijke West-Vlaamse Gidsenkring. In menu 'Jaarboeken' en telkens tot beneden doorscrollen. <https://www.koninklijkestvlaamsegidsenkring.be>

Gewoon lid: 25 euro (buitenland 30 euro),
Gezinskaart: 30 euro (2 gezinsleden),
Steunend lid: vanaf 40 euro (2 gezinsleden).
Bij overschrijving vermelden: naam + lidgeld 2026.

VOOR NIEUWE LEDEN: geef naam + **ADRES** (kunnen we niet meer zien op de overschrijving!), **mailadres en tel.** door aan onze penningmeester: penningmeester@oostendeahoy.be

De bijdrage kan overgeschreven worden op BE74 7370 7493 8607 van Oostendse Gidsenkring 'Lange Nelle', Christinastraat 67 in 8400 Oostende.

CONTROLEER HET BANKREKENINGNUMMER & HET JUISTE BEDRAG Als het leveringsadres verschilt van het adres van de opdrachtgever, wil dit adres vermelden in de mededeling.

Het bestuur dankt je alvast voor je trouw, belangstelling en steun.

©Jan Beirens

MORDAN

Bioshop Mordan

Torhoutsesteenweg 497

8400 Oostende

Tel: 059 70 05 50

Fax: 059 70 05 55

e-mail: hans@natuurwinkelmordan.be

Openingsuren:

Open elke dag van 9u tot 18u doorlopend.

Gesloten op zon- en feestdagen.

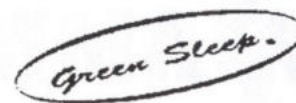

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

GREEN SLEEP

**100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT**

(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

IJZERSCULPTUREN KELDERVOGELS

IJzeren beelden, monumentale en mobiele objecten die voor de tweede keer kennis hebben gemaakt met het vuur.

Een eerste keer in een ijzergieterij of smidse waar zij gloeiend heet de vorm van een werktuig kregen, om zoals alles en allen heel even intens te leven en dan vergeten te worden. Een tweede keer hebben zij het vuur ontmoet om als onderdeel van een totaalbeeld iets onverwachts uit te beelden, een vleugje fantasie te vertolken, de ludieke vorm van een diepzinnige gedachte aannemend.

VOOR ALLE INLICHTINGEN

Pierre Claes

Prins Boudewijnstraat 3 / 8400 Oostende

0475.84 52 70

WWW.KELDERVOGELS.BE

MAANDAG 8 DECEMBER 2025

WANDELING 'MARIAKERKE ONDER DE LOUPE: VAN VISSERSDORP TOT VEERKRACHTIG SYMBOOL'

Noël Kennes

'Mariakerke onder de loupe: van vissersdorp tot veerkrachtig symbool' ... waar geschiedenis, cultuur en natuur samenkomen, is de eindwerkwandeling van Noël Kennes. Noël studeerde af als kustgids bij Syntra West in 2025. Hij verdiepte zich in de rijke historie van Mariakerke en brengt deze tot leven voor een breed publiek.

Mariakerke, met zijn iconische kerkje waar de beroemde kunstschilder James Ensor begraven ligt, wordt vaak over het hoofd gezien. Toch schuilt in dit stukje Vlaanderen een ongekende historische en culturele waarde die het ontdekken meer dan waard is.

Wat ooit een bescheiden vissersdorp was, groeide uit tot een veelzijdige wijk die haar authentieke sfeer wist te behouden te midden van de moderne stadsuitbreiding. Het kerkje en haar omgeving werden door de eeuwen heen meermaals verwoest en heropge-

bouwd – een krachtig symbool van de veerkracht van de Mariakerkenaar en de Oostendenaar.

Tijdens deze wandeling ontdek je niet alleen de architecturale en natuurlijke schoonheid, maar ook de sociale en economische evolutie van deze gemeenschap. Je maakt kennis met de verborgen verhalen van Mariakerke – van het kleurrijke toeristische aanbod langs de Zeedijk tot de stille getuigenissen van weleer.

Afspraak: 10.30 uur aan het Eurocyclo Platform Mariakerke op de Zeedijk (ter hoogte van Vayamundo) – duur: maximum twee uur. Afstand 2 km (geen luswandeling)

Maximum 20 deelnemers. Leden: gratis – niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607 +04.10 + naam, aantal). Inschrijven verplicht minstens 2 weken vooraf via

ledenactiviteiten@oostendeahoy.be MET VERMELDING: 08.12 + naam + aantal personen.

Je kunt voor de activiteiten ook inschrijven via de website www.gidsenkringoostende.be

Bereikbaarheid: halte Mariakerke Duinenkerkje (kusttram),
let op voor tijdelijk autoparkeren in de buurt > registreren!

Wie inschrijft > komt ... wie verhinderd is > meldt dat op tijd. DANK.

ZATERDAG 10 JANUARI 2026 en DONDERDAG 15 JANUARI 2025

BEZOEK 'LES CABANES D' OSTENDE' IN OOSTENDE'

Youri Vandenberghe

Les Cabanes d'Ostende opent de deuren voor een exclusieve rondleiding. Dit unieke verblijfs-park, bedacht en uitgewerkt door Youri Vandenberghe, ligt verscholen in het groen van Maria-kerke en combineert architecturale verfijning met een uitgesproken ecologische visie. De verblijven – een stijlvolle mix van tiny houses en houten cabanes – zijn ontworpen met het oog op rust, privacy en duurzaamheid. Maar het park biedt veel meer dan overnachting: een biologische pluktuin, een sauna-eiland, een ondergrondse bibliotheek en een natuurlijke zwemvijver maken deel uit van een totaalervaring waar eenvoud en luxe elkaar vinden. Alles is doordacht volgens een 'guest-first' filosofie, met respect voor mens en omgeving. Tijdens de rondleiding ontdek je hoe dit project is uitgegroeid tot één van de meest vernieuwende verblijfsconcepten aan de kust.

Afspraak: 14.30 uur ingang 'LES CABANES D' OSTENDE', Nieuwpoortsesteenweg 765.
duur: een uur.- 20 deelnemers.

Leden: gratis – niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607 +04.10 + naam, aantal). Inschrijven verplicht minstens 2 weken vooraf via ledenactiviteiten@oostendeahoy.be **MET VERMELDING: 10.01 OF 15.01 cabanes** + naam + aantal personen.

Je kunt voor de activiteiten ook inschrijven via de website. www.gidsenkringoostende.be

Wie inschrijft > komt ... wie verhinderd is > meldt dat op tijd. DANK.

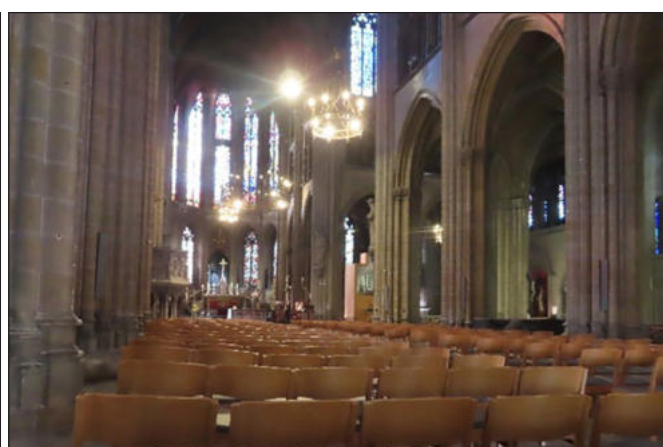
ZATERDAG 24 JANUARI 2026 en DONDERDAG 12 FEBRUARI 2026

BEZOEK AAN DE SS PETRUS- & -PAULUSKERK IN OOSTENDE'

door ir.Luc Glorieux, architect

Luc Glorieux hield op 16 oktober laatst een heel gesmaakte lezing over 'De geschiedenis van de glas-in-lood-ramen' in de SSPP-kerk. Zijn uitgebreide cv vind je terug in Gidsenblad 2025-3.

Nu is hij bereid om onze leden 'in te wijden' in het interieur van deze neogotische parel.

Tekstbordje aan de hoofdingang (zie afbeelding hierboven): "De driebeukige kerk in neogotische stijl verving de op 14 augustus 1896 afgebrande kerk waarvan alleen de toren – in de volksmond 'De Peperbusse' – is overgebleven. Architect Louis Delacenserie (1838-1909) liet zich inspireren door (de Dom van Keulen?) de Votivkirche van Wenen. Jan Baptist van Wint beeldhouwde Petrus, Paulus en Maria op de voorgevel. Ook de preekstoel en de glasramen beelden scènes uit het leven van de patroonheiligen en taferelen uit het evangelie uit.

Twee historiserende brandramen stellen de inname van Oostende en de Heilige Martinus voor. Beelden van de vier evangelisten van Pieter Braecke versieren de pijlers van het dwarsschip. Het gerestaureerde Schyvenorgel dateert van 1907.

Afspraak: 14.30 uur ingang SSPP-kerk – duur: anderhalf uur.- om het behapbaar te houden: niet meer dan 20 deelnemers. Inschrijvingsdatum telt maar bij overweldigende belangstelling, organiseren we misschien meer bezoeken.

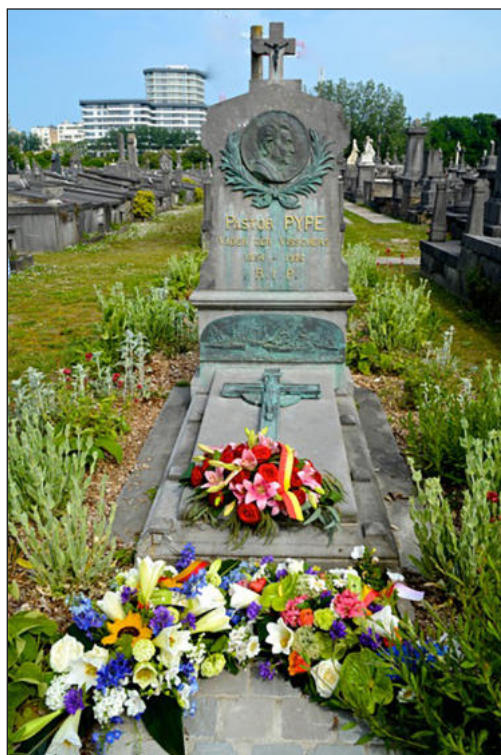
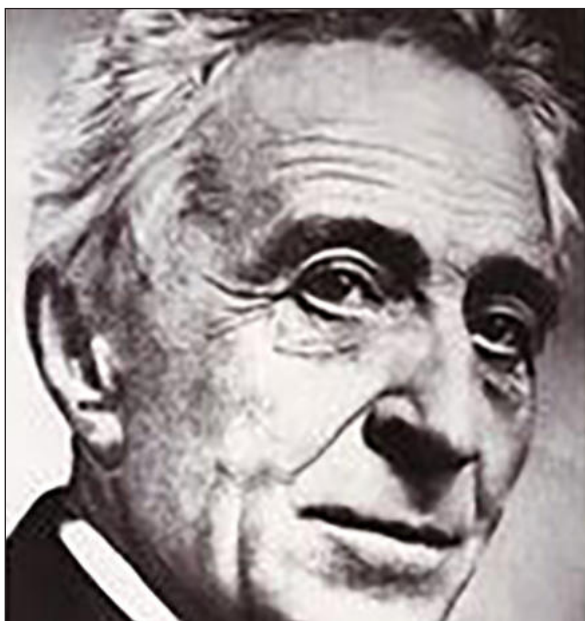
Leden: gratis – niet-leden: €5 (op voorhand overschrijven naar BE74 7370 7493 8607 +04.10 + naam, aantal). Inschrijven verplicht minstens 2 weken vooraf via ledenactiviteiten@oostendehoy.be **MET VERMELDING: 24.01 OF 12.02** + naam + aantal personen. Je kunt voor de activiteiten ook inschrijven via de website. www.gidsenkringoostende.be

Wie inschrijft > komt ... wie verhinderd is > meldt dat op tijd. DANK.

DONDERDAG 26 FEBRUARI 2026

**POWERPOINT-LEZING 'PASTER PYPE, EEN ONDERBELICHTE OOSTENDENAAR
alias DE OOSTENDSE DAENS'**

door gids Frank Goeminne

©Valère Prinzie

In 2026 is het 100 jaar geleden dat 'Paster Pype', eigenlijk Henrik-Frederik PYPE (Geluwe 1854 – Oostende 1926) en ook bekend als 'Menhère Henri' in onze stad overleed. Bij het binnenkomen op de naar hem genoemde begraafplaats aan de Nieuwpoortsesteenweg, merk je al snel zijn grafmonument in blauwe hardsteen op, met zijn portretmedaillon en een bronsreliëf van de visserijwachtschepen waarop hij diende onderaan.

Collega Frank Goeminne bereidde zijn lezing over deze boeiende maar wat vergeten Oostendenaar voor in samenwerking met Dirk Demaeght, de laatste zeevisserijaalmoezenier en Jean-Pierre Falise, oud-voorzitter van De Plate en van het herdenkingscomité Paster Pype.

We volgen de Oostendse Daens, die weliswaar ook heel gedreven was maar niet in de politiek ging, in zijn Oostendse biotoop. Komen aan bod: het ontstaan van de industriële revolutie; sociale onrust en sociale wetgeving tussen 1850 – WOI; wie is Paster Pype; wat heeft hij verwezenlijkt en verder: bakkerijen, Vissersopstand, vissersschool, kook- en naaischool voor vissersmeisjes, Commissie voor Zeevisserij, conserven, scheepvaartmuseum, Vrije Vissersgilde 't Zal wel gaan en uitgeverswerk.

Afspraak: 14.30 uur (duur 90') in Bistro Toope, Groentemarkt 11, 8400 Oostende.

Zaal op de eerste verdieping, toegang achteraan rechts. Thee, koffie, water tijdens de lezing af te rekenen aan de ingang.

Leden: gratis > Inschrijven verplicht via ledenactiviteiten@oostendeahoy.be met vermelding van naam + aantal+ Paster Pype

Niet-leden: €5 (vooraf overschrijven naar BE74 7370 7493 8607 MET VERMELDING: naam + aantal+ SSPP) + inschrijven verplicht via ledenactiviteiten@oostendeahoy.be

Je kunt voor de activiteiten ook inschrijven via de website www.gidsenkringoostende.be

Wie inschrijft > komt ... wie verhinderd is > meldt dat op tijd. DANK.

DONDERDAG 5 MAART 2026

(eenmalige) Wandeling van het Oostende – Doverplein tot op het Zeeheldenplein: vijftien (en meer?) 'Oostendse Verhalen' die waar of vals zijn

Begeleiding Dirk Beirens

Te goed geïnformeerde gidsen gelieven zich te onthouden van deelname. De wandeling is bedoeld voor geïnteresseerde leden die Oostende al "een beetje" kennen ...

Na elk verhaal kiezen de deelnemers voor de 'ware' of 'valse' kant. Het 'juiste' antwoord volgt 'sito presto' en wie de juiste kant koos, krijgt een stempel op zijn deelnemingskaart. Op het einde krijgt de winnaar (eventueel na schiftingsvraag) een mooie prijs.

Smaakmakertje of breinbrekertje: 1) de foto links geeft een fase van de afbraak van de Visserij-school Paster Pype (met zijn beeld op de voorgevel – nu naast de SSPP-kerk) in de huidige P. Pypestraat weer. WAAR of VALS? 2) op de foto rechts geeft collega-gids Dirk Verstraete uitleg in het huidige Oostendse treinstationsgebouw. WAAR of VALS?

Afspraak: 14.30 uur aan het monument van de Vissersvrouwen voor het treinstation – duur: anderhalf uur - **25 leden** kunnen mee.

Gratis activiteit voor leden die hun lidmaatschapsbijdrage voor 2026 betaalden.

Inschrijven verplicht minstens 2 weken vooraf via ledenactiviteiten@oostendeahoy.be

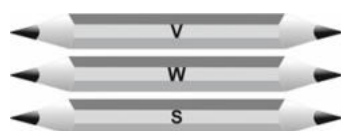
MET VERMELDING: 5 maart waar/vals + naam + aantal personen. Je kunt voor de activiteiten ook inschrijven via de website. www.gidsenkringoostende.be

Wie inschrijft > komt ... wie verhinderd is > meldt dat op tijd. DANK

©Marc Loy

vereniging van West-Vlaamse schrijvers

VWS brengt West-Vlaamse schrijvers en lezers samen via
een nieuwsbrief over recente publicaties,
literaire evenementen, prijzen e.a. aankondigingen,
een jaarboek en een jaarlijkse Prijs VWS.

Lidmaatschap: 30 euro
Steunabonnement: 50 euro*.

Info lidmaatschap: georges.hoet@skynet.be
of bij GLN-lid Stefaan Pennynck

Historiek, opdracht en links VWS vind je op Wikipedia.

*Steunende leden worden vermeld in het Jaarboek.
IBAN BE85 0015 1408 3306

Op de militaire kaart van **1856** is de 'Auberge du Petit Paris / Afspanning Petit Paris' gesitueerd in de rode cirkel. Merk ook daaronder de oude begraafplaats 'cimetière' van Oostende (= het Clementinaplein nu) dat gesloten werd omstreeks 1852 en vervangen werd door de huidige Paster Pype-begraafplaats aan de Nieuwpoortsesteenweg. De 'Estaminet tenu par A. Vyvey' stond in de weg voor de verlenging van de brede Koninginnelaan naar het MH-park toe.

Op maandag 15 februari **1892** ging de deurwaarder A.-L. Louf over tot "de openbare verkoop van een gedeelte der afbraak van de afspanning Petit Paris te Oostende, Thouroutsche Steenweg". Drie dagen later, op 18 februari 1892, werden alle gebouwen van het 'cabaret Petit Paris' openbaar geveild ter sloping.

De naam 'Petit Paris' bleef voortbestaan op het eclectisch hoekhuis met het jaartal 1893 aan beide zijden (zie foto D. Beirens van juli 1991) en als aanduiding voor het belangrijke wegenknooppunt in Oostende. Na de dood van 'Dikke Louis', gekend van zijn restaurant in dit pand en nog meer van zijn frietjes met (ook) raamverkoop bleef het lange tijd leeg staan. Uiteindelijk werd het in 2012 gesloopt.

Naar verluidt werden op dit kruispunt der invalswegen de eerste met zware klinknagels gemarkeerde voetgangersoversteken aangelegd. In de Brugse pers reageerde men daar sarcastisch op met: "Het moet daar nogal waaien in Oostende dat ze de straten moeten vastspijkeren." Maar het kruispunt Petit

Paris oogde tot aan WOII wel mooi met zijn belle-époquearchitectuur. (zie postkaart PP richting zee – collectie D. Beirens). Op het driehoekje rechts staat nog een van de art nouveau-rioolpaviljoenen die na WOII werden ontmanteld. Ook de Koninginnelaan nu is bijna onherkenbaar. De beide invalswegen vertonen hier nog tramsporen.

In juli 1991 was er brand uitgebroken in de rij tussen de Torhoutse- en Nieuwpoortsesteenweg (zie foto D. Beirens). Sedert 1931 stond er op het driehoekje een frituurkraam, later een frituurwagen. Het laatste exemplaar moest in 1992 weg omdat de stad Petit Paris wou renoveren.

Rond die periode deden geruchten de ronde dat ook het kasteelgebouw 'Le Chatelet' ging sneuvelen. De actiegroep 'Het jong geweld' en de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming protesteerden samen heftig. Uiteindelijk werd het definitief beschermd op 14.01.1994. (recente foto D. Beirens).

En wat brengt de toekomst? In eerste instantie sloop (foto 02.11.2025 D. Beirens) ... voor de nieuwbouw is het nog wat wachten.

"Het nieuwbouwproject bestaat uit 36 appartementen met daaronder enkele publieke functies, zoals kantoren en horeca. Deze plint die het project draagt, stelt zich open naar de buurt, zowel letterlijk als figuurlijk, in volumetrie alsook in het programma. Het project poogt zo een bijdrage te leveren aan de levendigheid en boeiende relaties te leggen met de omgeving."

(foto en tekst > bron: <https://www.abscis-architecten.be/nl/projecten/petit-paris-oostende/603>)

UIT LUCIENS PUBLIBOEKJE 11: ALFONS PIETERSLAAN 2

VERZAMELT

CORDONNERIE St-JOSEPH

Chaussures de Luxe et Ordinaires

Oscar Verlinde-Campe
41, Boulevard Alph. Pieters, 41 - Succursale : Rue des Charpentiers, 55
Téléphone 666 OSTENDE Téléphone 666

Grand assortiment de Souliers Blancs, Sandales, Tennis, Bains de Mer, Opanken Tressés, etc.

CHAUSSURES ORTHOPÉDIQUES DU Dr SMITH
Atelier de Réparations en tous genres — Travail soigné — Prix modérés

On porte à Domicile

'T MANDJE

Witte- en Fantaisie Hemden
Manchefften Cols Cravatten
- Zijde Foulards - Cachemire- & Zijde Kousen

L. Verkuylen-Maes
57, Alph. Pieterslaan, 57
OSTENDE

Voor uwe

ELECTRISCHE WASCHMACHIENEN
vanaf 625 fr.
STOFZUIGERS A.E.G.
RADIO'S :
S.B.R. - Philips - Telefunken - Point Bleu - Mercator - Bell - Suprema
aan de voordeeligste voorwaarden,
wendt U in volle vertrouwen tot het huis

MAURICE BROCAS

Gebreveteerd Radio-Technieker
Alf. Pieterslaan, 51, Oostende
Tel. 601.

TEL. 1463

Bakkerie - Pâtisserie - Confiserie

SPÉCIALITÉ DE
Couques au Beurre
Gâteaux pour Noces - Banquets Speculaus

Charles Maessens

English Spoken
On porte à domicile

Pain d'Amandes et à la Grecque
Bonbons - Pralines - Desserts

MODERNE

35, Boulevard Alphonse Pieters, 35 - OSTENDE
(PRÈS DE LA GENDARMERIE)

Grand choix de : **PARAPLUIES**
Sacs pour Dames
PORTEFEUILLES -:- PORTE-MONNAIE
GANTS
Sacs à Main - Serviettes etc.
PRIX SANS CONCURRENCE

AU BON COIN

Soieries -:- Tissus
Bonneterie -:- Lingerie -:- Chemiserie
CONFECTIONS - CHAPEAUX - FOURRURES

Maison Van De Castele
40, Boulevard Alphonse Pieters, 40
(Coin Rue de Rome)
OSTENDE

HUIS ROGER ALFONS PIETERSLAAN 56
Rechtover de Gendarmerie
HOEDEN, MUTSEN, ALPINS, CRAVATTEN
Laatste nieuwigheden Huis van vertrouwen

Pâtisserie - Confiserie Moderne

GLACES SORBETS
SALON DE CONSOMMATION

Gâteaux — Desserts
Pralines — Chocolats
Pièces montées - Biscuits
Vol-au-Vent — Bouchées
Spécialité de Couques au Beurre
Cramiques — Bonbons

H. ROSSEEL
Boulev. Alph. Pieters, 126
(Petit Paris) OSTENDE Tél. 2053

Fabriek van Hoeden en Klakken

HUIS VAN VERTROUWEN

Huis Vyve

6, Alfons Pieterslaan, 6

Oostende

CRÈMERIE ST-JOSEPH

ÉPICERIES	KRUIDENIERSWAREN
FROMAGE - CONSERVES	KAAS - CONSERVEN
BEURRE & ŒUFS FRAIS	VERSCHÉ BÔTER & EIEREN
YOGHOURT	YOGHOURT
ARTICLES de CHARCUTERIE	CHARCUTERIE-ARTIKELÉN

H. MAENHOUT

49, Boulev. Alph. Pieters laan, 49

OSTENDE - OOSTENDE

Tél. 525

VAR. HERRINGHOFD EN JODDEERIS - TEL. 16.886 GENT.

Légumes - Primeurs Fruits

Epicerie - Conserves
Beurre de ferme Œufs frais
Vins renommés

MAISON

Sanders-Coucke

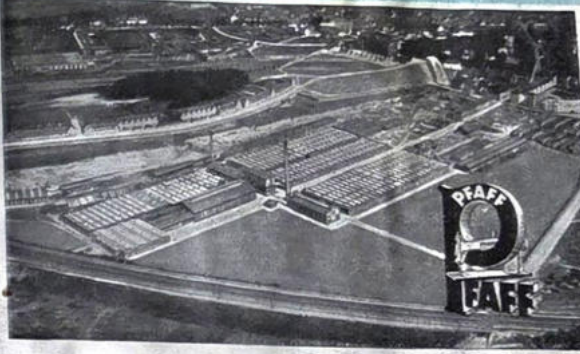
Boulevard Alphonse Pieters, 66

OSTENDE

On porte à domicile TEL 1699

Produce Markets & Warehouse of the Ostend Tel 1699

DE PFAFF - FABRIEKEN

Opgericht 1862

Het volmaaktste aan materiaal en afwerking is oude Pfaff-traditie!

De Pfaff-Fabrieken beschouwen het als hun voornaamste taak door vooruitstrevende nieuwe constructies en voortdurende verbeteringen aan de Pfaff-naaimachine de goede naam te behouden.

Pfaff-naaimachine-meubels

zijn niet te overtreffen meesterstukken der meubelmakerskunst. sierlijke elegante uitvoering van de Pfaffmeubels maakt het thans mogelijk de Pfaff-naaimachine in elke kamer te plaatsen, zoodat de harmonie daarvan wordt verstoord.

L. Deley-Verdure

8, Alfons Pieterslaan Oostende Telefoon 1

DE KROKODIL

MICHEL LEFEVERE

Alf. Pieterslaan 109, Oostende Tel. 936

Drogerijwaren - Chimieke produkten - Kleuren
Vernissen - Verfwaren - Sponsen - Zeemvellen
Matten - Schilderborstels - Huishoudborstels
Kuischartikels, enz.

KRUIDENIERSWAREN CONSERVEN

WIJNEN & LIKEUREN

Sulkerwaren, Melk, Boter en Eieren

Groensels & Fruit
Alle dagen vers

Desaeve-Huys

20, Alfons Pieterslaan, 20
(Hoek der Yperstraat) **OOSTENDE**

147 HERINGHOFD EN JODDEERIS - TEL. 16.886 GENT

FRUITS - PRIMEURS - LÉGUMES CAFÉS FINS

Conserves Alimentaires Groots Frais Oranges Citrons, etc.

MAISON

E. VAN DYCKE-BOURGEOIS

108, Boulevard Alph. Pieters, 108

OSTENDE

Telephone 1594 On porte à domicile

Pap. De Coussemakers, Snyssche Tel. 317.07-313.33

Kaders

VOOR KUNSTFOTOS
GRAVUREN, TEEKENINGEN
SCHILDERIEN, ENZ...

Artista

ALFONS PIETERSLAAN, 53

Let goed op het adres:
« ARTISTA »

Het Beleg van Oostende 3 (1601-1604)

Johannes Dumarey

EPISODE 3

Eind augustus 1601 : de situatie verslechtert in beide kampen bij de aanvang van een 'lange' herfst

Ondanks het feit dat het Oostende militair gezien, goed voor de wind gaat, verslechtert de situatie in het garnizoen **tijdens het najaar van 1601**. Een toenemend aantal slachtoffers door de aanhoudende bombardementen, twisten onder de soldaat-huurlingen, problemen met de verdeling van voedselvoorraden en munitie, enz.

Ook bij de belegeraars doen zich gelijkaardige problemen voor (en ook af en toe een muiterij omwille van de late uitbetaling soldij) en daarbovenop zijn ze genoodzaakt om dijken en schansen te bouwen door de inundatie van de westelijke polder vanwege de eerder doorbroken tuymeldijk.

Beide legers bereiden zich voor op een lange belegering die ook tijdens de winter zou doorgaan, uitzonderlijk voor die tijd.

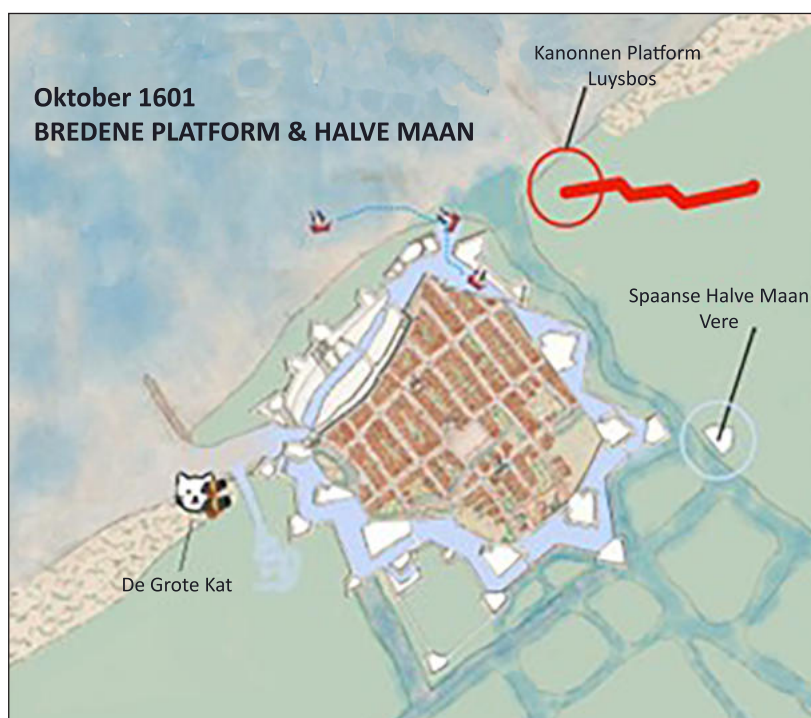
Eind augustus, begin september bereikt een grote vloot met voorraden en manschappen Oostende en die maken gebruik van die nieuwe oostelijke haveningang. Albrecht moet dit met lede ogen aanschouwen en al zijn hoop vervliegt om Oostende nog voor de winter in te nemen.

Het kamp rond het Fort Albertus wordt voorbereid op een gure winter en Albrecht rekent eigenlijk op winterstormen die de bevoorrading van Oostende via de zee gaan bemoeilijken.

Najaar 1601

Najaarsstormen houden lelijk huis, zowel in Oostende als bij de belegeraars. De hygiënische omstandigheden in Oostende verslechteren aanzienlijk en ziektes breken uit. Gewonden die geëvacueerd werden naar Zeeland om verpleegd te worden komen niet meer terug.

Door de vele regens moeten de belegeraars hun loopgrachten opgeven en zich terugtrekken in de duinen. Maar toch begint de hardnekkigheid van Albrecht stilletjes aan vruchten af te werpen.

Ten oosten van Oostende (kant Bredene) werpen de Spaanse troepen dijken op en bouwen ze een platform met kanonnen. Ze hopen zo om met kanonnen dicht bij de Geule te geraken om de stad en de bevoorradingsschepen beter onder vuur te kunnen nemen. Dit platform zal het 'Luysbos' genoemd worden. Als antwoord hierop laat Francis Vere in oktober 1601 aan de overkant van de Geule (kant Bredene) ter hoogte van het huidige zeewezendok de Spaanse Halve Maan oprichten. (Niet te verwarren dus met de huidige Halve Maan op de Oosteroever)

In het westen beginnen de belegeraars met de constructie in de duinen van een reusachtig 40 meter hoog platform met 8 kanonnen. Vanop de zogenaamde 'Grote Kat' kunnen ze Oostende makkelijk via het westen onder vuur nemen. Een 'kat' is een term uit de vestingbouwkunde die duidt op een verhoogd platform met kanonnen op.

Maar beide werken, zowel de 'Grote Kat' als het 'Luysbos platform' lopen wel grote vertraging op door de hevige najaarsstormen.

Midden november 1601 begint het te vriezen. Het brandhout in de stad raakt op en soldaten beginnen hout van de versterkingen te gebruiken als brandhout om niet dood te vriezen. De verdedigingswerken worden sterk verwaarloosd.

Een poging van de Spaanse troepen om de polder in het zuidwesten te veroveren wordt maar met de grootste moeite afgeslagen.

Het laat Francis Vere, de Engelse generaal en ijzervreter, initieel onverschillig. Hij inspecteert de verdedigingswerken niet meer en trekt zich terug in zijn privévertrekken. Hij is een man van de militaire actie, geen manager die wakker ligt van logistieke en organisatorische aangelegenheden.

En tijdens de maand december krijgt aartshertog Albrecht lucht van de toenemende verslechterende situatie in Oostende.

Winter 1601 en het verraad/de list van Vere

Wanneer Spaanse verkenner op 16 december 1601 zich in de restanten van de voormalige oude stad (de noordelijke vestingen) wagen, stellen ze vast dat het inderdaad niet goed gesteld is met die verdedigingswerken. De Spaanse generaals beslissen om dit te testen.

Op 21 december 1601, bij laag water, waden enkele Spaanse soldaten de westgeul over en steken enkele borstweringen in brand. Aan de nieuwe geul in het oosten gebeurt hetzelfde waarbij zelfs enkele Oostendse schildwachten worden gedood.

Dit schudt Francis Vere wakker en hij beseft dat indien een grote aanval had plaatsgevonden, Oostende wellicht zou zijn gevallen en daarna geplunderd. Francis Vere laat in het geheim tijdens de laatste decemberweek onderhandelingen aanknopen met Albrecht over een mogelijke capitulatie. Albrecht stemt ridderlijk toe om Vere vier dagen bedenktijd te geven over de modaliteiten van de overgave. Ondertussen worden de gevechten tijdelijk gestaakt.

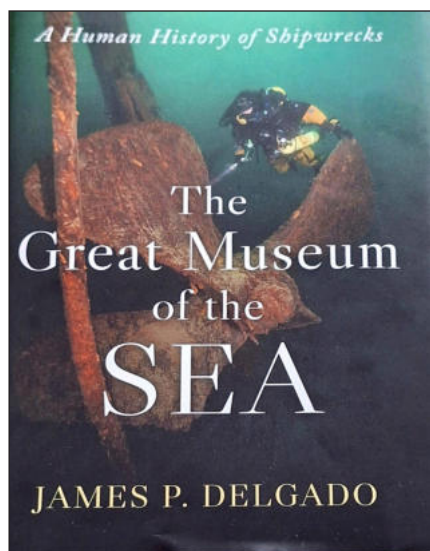
De bedoeling van Vere is echter enkel om tijd te winnen, niet om te capituleren. Een vloot met versterkingen, materieel, manschappen en munitie lag al klaar in Zeeland maar was nog niet kunnen uitvaren door het slechte weer. Dat kon nu wel en daarenboven zal Vere de opdracht geven om, gedurende die vier dagen van wapenstilstand, de vestingen die in slechte staat verkeerden te versterken.

Het nieuws van de nakende capitulatie verspreidt zich snel en slaat in als een bom, vooral dan bij de Zeven Verenigde Provinciën (= de Noordelijke Republiek). Zij waren hiervan niet door Francis Vere op de hoogte gebracht.

Tijdens de vier dagen wapenstilstand komen de versterkingen aan in Oostende en meteen na hun aankomst licht Vere Albrecht in dat het maar 'om te lachen was'.

Albrecht reageert furieus vanwege dit onsportief gedrag en beveelt een massale aanval op Oostende.

Dit komt uitvoerig aan bod in de volgende episode.

©Martine Quaegebeur

“De zee is het grootste museum op aarde, met meer dan een miljoen verloren gegane schepen. Sommige zijn van lang geleden verdwenen beschavingen, andere dateren uit de meer recentere geschiedenis. Sommige zijn beroemd, andere zijn obscuur en vergeten, maar elk heeft een geschiedenis te vertellen.” Zo begon **James P. Delgado** zijn lezing op 14 oktober 2025 in CC De Grote Post. Zijn lezing was in het Engels, want James Delgado is Amerikaan. Hij was er uitgenodigd op het IKUWA 8, het Achtste Internationale Congres voor Onderwaterarcheologie dat plaatsvond in Oostende van 13 tot 17 oktober 2025.

James Delgado is een wereldberoemd maritiem archeoloog, historicus, museum directeur, veel gevraagde televisiepresentator, journalist en bekroond auteur van verscheidene wetenschappelijke boeken en artikels. Reeds decennia lang heeft hij ervaring in onderwaterexploratie. Meer dan honderd scheepswrakken heeft hij persoonlijk onderzocht, waaronder het passagiersschip *Titanic*, het oorlogsschip *USS Arizona* en het slavenschip *Clotilda*.

De lezing van James Delgado was de kers op de taart van het evenement. Op levendige en diepmenselijke wijze bracht hij het intense verhaal van gezonken schepen: de catastrofes die schepen hadden ondergaan, de trauma's van slachtoffers, overlevenden en nabestaanden. Delgado wist iedereen te intrigeren en stond erop dat het publiek na zijn toespraak vragen stelde. Vele vragen vond hij interessant. Hij beantwoordde ze uitgebreid, klaar en duidelijk.

Aan de toehoorders werd achteraf een drankje aangeboden. Zijn boek *The Great Museum of the Sea – A Human History of Shipwrecks* werd te koop aangeboden en kon men laten signeren door de auteur. Ik sprak James Delgado aan en zei dat ik erg had genoten van zijn lezing en deelde hem mee dat ik de televisieserie *Drain the Oceans* op National Geographic had gezien. De serie had mij erg geboeid en mijn interesse voor gezonken schepen en steden nog meer doen aanwakkeren. James Delgado werd er meermaals geïnterviewd. Hij vertelde me dat hij bijzonder graag aan *Drain the Oceans* had meegewerkt en zei er mooie herinneringen aan over te houden. Hij bedankte me hartelijk en signeerde mijn boek.

Thans is Delgado 67 jaar en gepensioneerd. Inmiddels is de technologie onder water veel verbeterd. Om gezonken schepen te onderzoeken, is het diepzeeduiken vervangen door geavanceerde technologie, waaronder robot- en sonartechnologie. James Delgado leert nog steeds bij. Hij werkt samen met jonge archeologen en wordt wereldwijd gevraagd voor lezingen. Daarnaast is hij activist, bekommerd om de opwarming van de aarde, want: *“Onze kinderen en kleinkinderen zullen er alsmaar meer mee te maken krijgen”*.

The Great Museum of the Sea – A Human History of Shipwrecks / door JAMES P. DELGADO, Oxford University Press 2025, ISBN 9780197780756, 305 blz.

Gerestaureerd Processievaandel tentoongesteld in de Sint-Petrus- en -Pauluskerk

Dirk Beirens

Op 14 oktober 2025 was ik getuige van de plaatsing van een nieuw object in de Sint-Petrus- en -Pauluskerk (SSPP). Van de toezichthoudende restauratrice van het KIK, Wies Stortelder, kreeg ik volgende info: Objectnummer KIK 40104 is een Processievaandel eigendom van de kerkfabriek SSPP en bewaard in de Oostendse SSPP en voorstellende de 'Aanbidding van de heilige Eucharistie', vermoedelijk eind 19de eeuw. Het Processievaandel (H 200 cm en B 125 cm) is vervaardigd van moiré zilverlaken en rijkelijk versierd met borduurwerk uit zijde- en metaaldraden en hout. Moiré is een weefsel waarvan de structuur door persen plaatselijk is vervormd. Hierdoor wordt het licht in verschillende richtingen weerkaatst en ontstaat een gevlamd of gegolfd effect. Moiré wordt ook wel moor, tabijn of gewaterde zijde genoemd (Wikipedia).

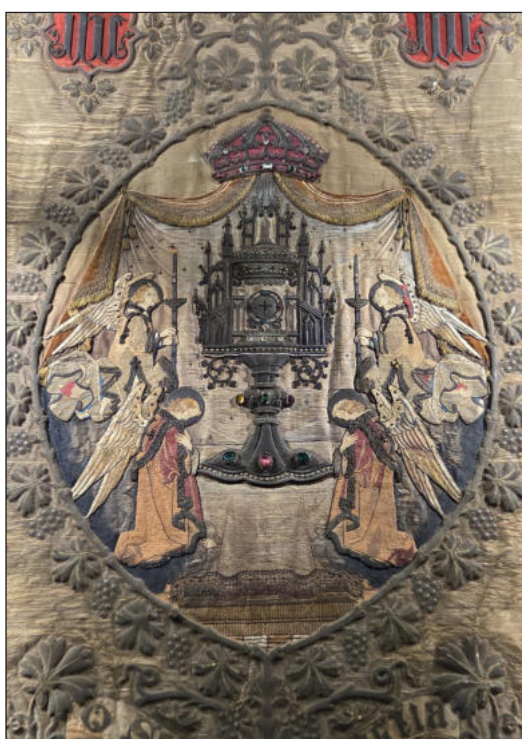
Centraal is een spitsovalen medaillon waarin de uitstalling van het Heilige Sacrament afgebeeld is met vier engelen er rond. Er net onder is de spreuk 'Salutaris Hostia' te lezen. N.v.d.r.: "O salutaris Hostia" is een hymne waarvan de tekst van de hand is van Thomas van Aquino (1225-1274), geschreven voor de lauden op Sacramentsdag, namelijk de hymne *Verbum supernum prodens*. De laatste twee strofen daarvan *O salutaris hostia* werden later

toegevoegd door de Cisterciënzers en door menig componist afzonderlijk op muziek gezet.

De verticale randen zijn versierd met de vier Westerse kerkvaders (**Hieronymus, Gregorius de Grote, Ambrosius van Milaan en Augustinus van Hippo**).

De onderste panden vertonen vier gevleugelde engelen. Er zijn nog maar weinig processievaandels van dit type bewaard gebleven in de kerken in Vlaanderen.

De conservatiebehandeling is uitgevoerd door het textielatelier van het KIK-IRPA 2024. Door de aanwezigheid van de vele verschillende materialen, zoals de moiré zijde, metaal- en borduurdraad en de gelaagdheid van het object, heeft er een uitgebreid onderzoek plaats gevonden om de juiste keuzes te kunnen maken voor de conservatie van dit Processievaandel. Door middel van verschillende analyses hebben we de noden van het object kunnen vastleggen en hebben we een behandelingsplan op maat gemaakt. Met als resultaat dat het object weer in zijn pracht kan schitteren in de kerk.

Vitrine op maat
gemaakt door:
Glascom Showcases bv

Info van Wies STORT-
ELDER,
Scientific assistant and
textile conservator, Royal
Institute for Cultural
Heritage (KIK-IRPA),
Jubelpark 1, B - 1000
Brussels

©Dirk Beirens

Toope

Toope

Groentenmarkt 11, 8400 Oostende

T 059 40 31 06 · M 0468 48 56 70 · toope1@telenet.be

Di & Woe gesloten · · www.bistro-toope.be

BTW BE0715.482.985

Ontbijt · Lunch · Tea-Room · Feest- en vergaderzaal

Van goudvis over potvis naar 'potsekop'

Dirk Vestraete

FACEBOOK-ACTIE OM STENEN VIS TERUG NAAR BADSTAD TE KRIJGEN

'Zwemt' potvis straks weer in Oostendse wateren?

Al ruim 400 mensen sloten zich op Facebook aan bij de groep 'Wij willen de vis terug in Oostende'. Ze willen de stenen potvis die momenteel in Ingelmunster staat weer op zijn oorspronkelijke locatie in Oostende krijgen.

FRANK MEURISSE

OOSTENDE/
INGELMUNSTER

Het was Sophie Viaene die de bal aan het rollen bracht. 'Die dame bezocht onlangs met enkele kinderen ons park Aviflora', zegt uitbater Marnick Goossens uit Ingelmunster. 'Toen ze las dat de stenen potvis eigenlijk afkomstig was uit Oostende, vond ze dat het beter in de badstad gehuisvest zou worden.' De potvis maakte vanaf eind de jaren '30 tot de jaren '60 deel uit van de site rond het bloemenuurwerk, laat Sophie Viaene op Facebook weten. Er waren rots-partijtjes en watervallen die uitmondden in een vijver waarin de potvis dienst deed als fontein. In 1963 werd het bloemenuurwerk naar zijn huidige locatie verplaatst. De vis werd echter niet teruggeplaatst en door de aannemer aan Aviflora verkocht in Ingelmunster.

Even onder water

'Dat klopt', zegt Marnick Goossens. 'De vorige eigenaar, Frans Vanooteghem, kocht de vis over van de aannemer. Ik heb hier van zelfs nog een handgeschre-

Marnick Goossens van park Aviflora toont de vis die momenteel in de vijver pronkt. ©fmr

DE POTVIS STOND TOT
IN DE JAREN ZESTIG
BIJ HET OOSTENDSE
BLOEMENUURWERK

ven factuur gezien. Ik herinner me de vis uit mijn jonge jaren. Hij lag in het water bij de heuvel waar vroeger de aquaria waren ondergebracht. Na verloop van tijd raakte dat stuk van het park in verval en verdween de vis zelfs even onder water.' Toen Goossens ook het achterste stuk van het Ingelmunsterse familiepark kon kopen en weer in originele staat herstelde,

kreeg de potvis een ereplaats. 'We zetten hem op een sokkel en beschilderden hem als een goudvis. Ik hing er ook een bordje bij met de historiek van de vis.'

Precies dat bordje kreeg Sophie Viaene onder ogen en ze maakte er meteen werk van om het beest terug in Oostende te krijgen. 'Ik kreeg een mooie mail van die Oostendse dame. Concrete afspraken met het stadsbestuur zijn er nog niet, maar van mij mag die vis gerust terug naar de Stad aan Zee. Trouwens, mocht er elders iets merkwaardigs uit Ingelmunster staan, dan zouden we dat ook graag naar onze eigen gemeente terug halen. Ei-

genlijk is het zowel voor Aviflora als voor Oostende een positief verhaal.' Wat er in de plaats zal komen, weten ze in Aviflora nog niet. 'Een mooie foto van mijn vrouw, of zij als zeemeermin?', grapt de pretparkuitbater. 'We hebben er nog niet bij stilgestaan. Het is goed mogelijk dat de vijver binnenkort rimte maakt voor waterfietsen en dan zou de vis sowieso in de weg staan.'

■ ■ De Facebookgroep vind je terug door in de zoekfunctie 'Wij willen de vis terug in Oostende' te tikken.

GOUDVIS

Tijdens een renovatie verdween op één of andere manier de stenen waterspuitende vis van het bloemenuurwerk naar een nieuwe locatie. In het familiepark Aviflora kreeg de 'Oostendse vis' een ereplaats en hij kreeg het uitzicht van een vers geschilderde goudvis. Na jaren vissige afwezigheid ijverde een facebookgroep met succes om "de vis terug in Oostende" te krijgen. De pretparkuitbater beantwoordde het initiatief positief en hij bezorgde het beeld terug aan de Stad aan Zee.

POTVIS

In het opgenomen krantenartikel van 24.09.2010 heeft de reporter het niet over een 'goudvis' maar over een 'potvis'. Van een gedaanteverwisseling gesproken ...Om de honderd jaar spoelt er wel eens een verdwaalde potvis aan op onze Noordzeekust. De laatste keer was dit op 12 februari 1989 het geval op het strand van Sint-André in Oostduinkerke. Het grootste zee-

roofdier en prachtig zoogdier was 17 meter lang en kreeg meteen de naam Valentijn toegewezen. 'Pot' verwijst naar de grote dikke kop van een potvissexemplaar. Het vernieuwde NAVIGO-museum pronkt terecht met het skelet van potvis Valentijn als eyecatcher.

(een) **POTSEKOP** of **ZEEDONDERPAD**... dat is onze **BLOEMENUURWERKVIS** volgens de kenners

Zeedonderpad *Myoxocephalus scorpius* (Linné, 1758)

Loc.: Potsekop, Butskop. Verkeerdelijk door sommige sportvissers zeeduivel genoemd.
Fr.: Chaboisseau; E.: Bull-rout; D.: Seeskorpion
Max. 30 cm. De bovenste stekel op het voorkieuwdeksel is kleiner dan de oogdiameter. De zijlijn is glad.
Kleur: de rugzijde en de flanken zijn grijsbruin met donkere vlekken, de buikzijde van het mannetje is rood en wit gevlekt.

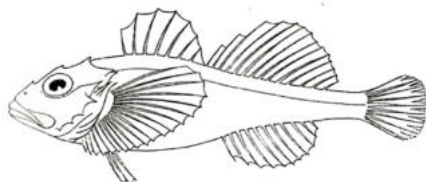

foto 2024 Dirk Beirens

Is de lokale benaming voor de **ZEEDONDERPAD**. Verwar niet met de 'Zeeduivel', dé vis van het jaar 2025. Een zeedonderpad is ook te bewonderen in de aquaria van het NAVIGO-museum.

16.10.2025 Ongeveer 40 leden woonden in Toope de erg gesmaakte lezing van ir.-arch. Luc Glorieux over de glasramen in de SSPP-kerk bij
© Dirk Beirens

26.09.2025 Première van haar belle-époque vers gids Maryse Baillieul. Een complete gr in de voetsporen van Marie-Maryse

27.09.2025 De gezamenlijke groep deelnemers van het begeleid fietsbezoek aan de Crystal Ship 2025-werken poseren hier voor de lens; gidsen Linda D'Hondt en Dirk Beirens namen elk een groepje mee
©Dirk Beirens/passant

14.09.2025 Gids Johnny Monteyne introduce aan zijn Mariakerke-Dorpswandeling tijdens dag 2025

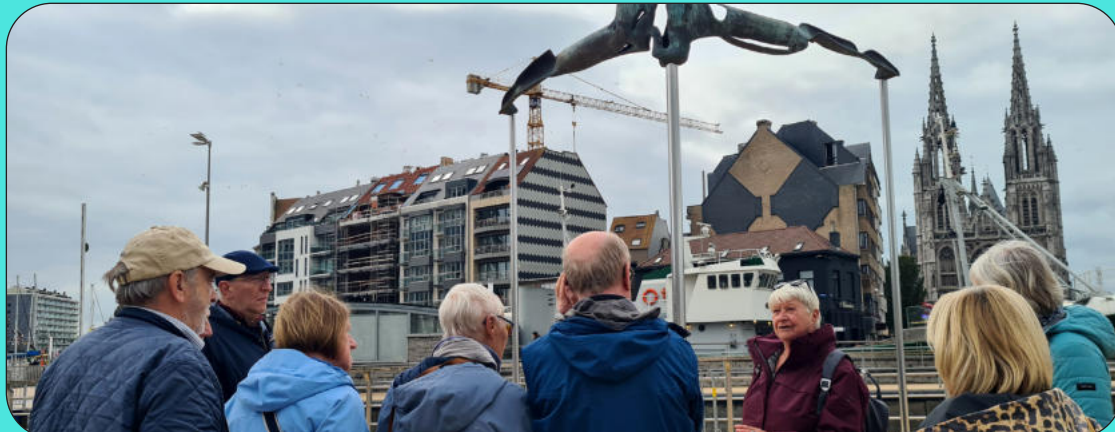
25.10.2025 Femke Simonis met 11 LN-leden bij de start van haar tweedekans-Beeldenwandeling. Het voorspelde slechte weer transformeerde in een zonnig-blauwe hemel
©Dirk Beirens met zelfontspanner

28.07.2025 Tijdens één van de succesvolle op de Wellingtonrenbaan vertelt gids Greet de en de paardenwereld

oquewandeling door kers-
e groep volgde enthousiast
©Dirk Beirens

18.10.2025 Wegens noodweer op de oorspronkelijke 4 oktober werd de Beeldenwan-
deling van Femke Simonis verschoven naar latere data. Hier bij het monument van de
Vissersopstand ©Els Lenaerts

duceert de deelnemers
ens Open Monumenten-
©Dirk Beirens

14.09.2025 Open Monumentendag Mariakerke:
gids Dirk Beirens vertelt in het Duinenkerkje en
over de omgeving ©Els Lenaerts

olle zomerwandelingen
reet Mees over Oosten-
©Marc Loy

30.04.2022 Gids Linda D'Hondt tijdens haar uit-
leg over de Gentse Crystal Ship-artieste Kitsune
Jolene op de hoek van de Peter Benoitstraat en
de Kairostraat → ©Dirk Beirens

28.09.2025 Wegens grote belangstelling tweede
premièrewandeling belle époque door Maryse
Baillieul ©Marc Loy

FESSELBALLONS LANGS DE KUST TIJDENS WO I

Georges Ruys

Inleiding

Tijdens de Eerste Wereldoorlog deed de luchtverkenning haar intrede als niet te onderschatten onderdeel in de oorlogsvoering. Terwijl vliegtuigen in de beginfase nog beperkt inzetbaar waren, werden door Duitsland en bondgenoten andere vormen van luchtobservatie ingezet. Eén daarvan was het gebruik van de Fesselballon. Dit was een met waterstof gevulde ballon die verankerd werd aan de grond met een kabel.

In de nabijheid van het front en vooral aan de kustlijn, waar het terrein vlak en overzichtelijk was, vormden deze ballons een onmisbare schakel in de oorlogsvoering. Eens in de lucht waren ze dan ook goed zichtbaar voor de bevolking.

Technische kenmerken

De Fesselballons (observatie ballonnen met vaste positie) ook bekend als Kite Balloons waren de zogenaamde Drachenballons, Caquot-type of Parseval-Sigsfeld type, genoemd naar hun ontwerpers Majoor August von Parseval en Hauptmann Barsch von Sigsfeld. De ballons waren herkenbaar aan hun langwerpige, sigaarachtige vorm met stabilisatievinnen aan de achterkant. De lengte bedroeg ongeveer 20 tot 25 meter, met een diameter van 8 tot 10 meter. Achteraan stonden stabilisatoren (staartvinnen

of zijzakken met lucht gevuld) om de stabiliteit te verbeteren. In de volksmond en in dagboeken over WOI werden ze vaak als “het Zwin” omschreven vanwege de gelijkenis met het lijf van een varken. Het lichaam van de ballon was gemaakt van rubber-geïmpregneerd linnen of katoen, ook Guttapercha-doek of gelakt canvas genaamd. De rubberlaag diende om het textiel luchtdicht te maken zodat het gas in de ballon kon blijven.

Het materiaal moest licht genoeg zijn om te kunnen zweven maar sterk genoeg om weerstand te bieden aan wind en regen. Het was vaak nog behandeld met een lichtgekleurde reflecterende buitenlaag om oververhitting door de zon tegen te gaan. Als gas werd waterstof gebruikt omdat helium toen schaars was. Naar schatting werden er door Duitsland meer dan 1000 Fesselballons geproduceerd. Voor de Duitse productie der ballons werkte de Luftschiffertruppe samen met de Firma Parseval en Riedinger en de Vereinigte Ballonwerke in Augsburg en Berlijn en de Firma Continental AG en IG Farben die de rubber en coatings leverden.

De Drachenwarte (draak-uitkijkpost) was de grondinstallatie die behoorde bij de Fesselballon.

Die term werd ook gebruikt om het grondpersoneel te benoemen dat nodig en verantwoordelijk was voor het bedienen, verankeren, observeren en communiceren met de ballon. De ballon werd gevuld met waterstofgas, ter plaatse geproduceerd, met mobiele gasgeneratoren.

Dit gas werd gekozen vanwege zijn lichte gewicht, al ging dit samen met een groot risico op brand of explosie bij beschieting met nare gevolgen voor de waarnemer in de gondel.

Op- en neerlaten van de ballons

De ballon was met een stalen kabel verbonden aan een lier, meestal gemonteerd op een vrachtwagen of een ander mobiel voertuig, ofwel verankerd op de grond. Hiermee kon de ballon worden opgelaten tot een hoogte tussen de 300 en 1000 meter. De bediening gebeurde door een team van gespecialiseerde manschappen, die afhankelijk van het weer of dreiging van vijandelijke vliegtuigen de ballon konden

oplaten of laten neerkomen. Ook bij harde wind moest de ballon neergehaald worden om beschadiging te voorkomen.

De waarneming in de praktijk

In een kleine rieten mand of houten gondel (soms in metaal) onder de ballon bevond zich de waarnemer (soms met zijn tweeën). Deze beschikte over een verrekijker, veldkijker, kaarten, meetinstrumenten, een logboek, soort parachute en een telefoonlijn met het grondpersoneel. Vanuit de hoogte had de waarnemer een uitstekend zicht over het slagveld of over zee waardoor hij troepenbewegingen van de vijand kon rapporteren, eigen artilleriebeschietingen kon bijsturen en toegebrachte schade kon rapporteren. Soms beschikte hij ook over een

pistool voor noodgevallen en hij droeg vaak speciale kledij tegen de koude op hoogte.

De communicatie verliep meestal via een telefoonkabel die mee met de kabel naar beneden liep. Later in de oorlog werden ook draadloze morsezenders gebruikt.

Gevaren voor de waarnemer

De waarnemer bevond zich op grote hoogte in een zeer kwetsbare positie. Vijandelijke vliegtuigen, gespecialiseerd in het uitschakelen van ballons (zogenaamde ballonjagers), vielen regelmatig Fesselballons aan. De ballon was een opvallend en gewild doelwit en relatief gemakkelijk uit te schakelen.

De Belgisch piloot Willy Coppens (37 luchtoverwinningen) die vloog met een Franse Hanriot HD-1 haalde niet minder dan 34 Fesselballons neer.

Bij een aanval werd geprobeerd de waarnemer tijdig naar omlaag te halen, maar vaak moest deze zich via een geïmproviseerde parachute in veiligheid brengen. De ontwikkeling van parachutes gebeurde tijdens het verloop van WOI.

De ballonnen werden meestal geplaatst waar ze wel een zekere bescherming genoten van een nabijgelegen batterij.

Organisatie en bevelstructuur

De Fesselballons maakten deel uit van de Duitse Luftschiffertruppe, een afdeling binnen het leger verantwoordelijk voor luchtvaartmiddelen zoals ballons en luchtschepen. Elke Fesselballonabteilung bestond uit ongeveer 25 tot 40 manschappen, waaronder technici, waarnemers, chauffeurs, gasproducenten en kabelbedienaars. Ze stonden onder bevel van het Oberkommando maar werkten vaak nauw samen met nabijgelegen artillerie-eenheden.

Inzet van de Fesselballons aan de kust

Aan de Belgische kust werden de Fesselballons ingezet door de Duitse bezetter voor het bewaken van de kustlijn, de haveninstellingen en nabijgelegen vliegvelden. Ze waren van groot belang voor de observatie van de geallieerde posities en het volgen van de scheepvaartbewegingen op de Noordzee. Tevens waren ze de ogen en de informatiebron van de batterijen in hun omgeving.

Bekende locaties Drachenwarte langs de kuststreek en duur van stationering

De Fesselballons waren gestationeerd op verschillende strategische plaatsen, dichtbij de frontlinie maar ook langs de Belgische kust waar ze meestal enige batterijondersteuning mochten verwachten. In de omgeving werden gewoonlijk een aantal onderstanden of schuilplaatsen opgericht ter bescherming van het grondpersoneel.

- **Bredene:** langs de kustlijn ingezet in de duinengordel, voor observatie over zee en richting het hinterland. De manschappen waren ingekwartierd in het huidige Turkeyenhof, later werd deze Drachenwarte verplaatst naar Gistel omgeving van de abdij.
- **Gistel:** locatie dichtbij de abdij. Als de ogen van het vliegveld benoemd als "Brieftaubenabteilung Ostende". De Drachenwarte bleef ter plaatse tot het vliegveld eind 1917 verplaatst werd naar Vlissegem.
- **Ichtegem:** het kasteel en park Rosendhal was een depot en herstellingplaats van Drachen- en Fesselballons en alle meet- en luisterapparatuur (vanaf 1915 was daar het Felddrachenstation 56 gelegerd). Alle informatie voor de vuurleiding werd doorgespeeld naar de Batterij "Lange Max" te Moere.
- **Klemskerke:** verbleef enkele maanden in de duinen ter ondersteuning voor de batterij Deutschland.
- **Lombardsijde en Nieuwpoort:** vlak bij het front aan de IJzer, cruciaal voor artillerieondersteuning.
- * **Oostende:** bedoeling om de haven en de nabijgelegen vliegvelden (Mariakerke en het Seeflugstation Flandern II op de Spuikom) te bewaken.
Standplaats: tijdelijk de omgeving Militair Hospitaal / Groenendijk, Mariakerke in het duinengebied en te Stene.
- **Westende en Middelkerke:** tijdelijke locaties, afhankelijk van de activiteiten aan het front.
- **Zeebrugge:** nabij de haveninstallaties, belangrijk voor observatie van de Britse marine en luchtaanvallen en bewaking van het Seeflugstation Flandern I
- **Zevekote:** gebruikt als achterwaarts gelegen observatiepunt voor bewegingen richting het binnenland.

Slotbeschouwing

Een stationering van een Fesselbatterij kon enkele weken tot meerdere maanden duren. In Zeebrugge en Oostende bleven Fesselballons langere tijd actief, vaak tot 1917-1918, tot de geallieerde luchtmacht en artillerie actiever werd. Door het stijgend aantal luchtaanvallen naarmate de oorlog voortduurde werden sommige posten verplaatst of zelfs opgeheven.

Fesselballons speelden een belangrijke rol in de Duitse oorlogvoering aan de kust. Hun mogelijkheid om vanaf grote hoogte vijandelijke posities te observeren en eigen artillerievuur te leiden of te corrigeren maakte hen bijzonder waardevol. Door hun grootte waren ze een vaak doelwit van vijandelijke vliegtuigen waardoor ze meestal verdedigd werden met luchtafweer. Ondanks hun kwetsbaarheid voor aanvallen uit de lucht slaagden ze erin cruciale informatie te verzamelen voor de grondtroepen. Hun inzet is een bijzonder hoofdstuk in de geschiedenis van de luchtverkenning.

Meer weten?

- Feldluftschiffer – German Balloon Corps (Oliver Richter)
- Military Observation Balloons (Emil Widmer)
- History of Military Ballooning (Wikipedia)
- Beobachtungsballons im Ersten Weltkrieg
- The Germans first developed the Parsival-Siegsfeld type Balloon
(BolReddit+15Reddit+15Wikipedia+15)
- Ter Cuere (Jaarboek 1998)

Authentieke Madimba Xylofoon uit Oost-Kasayi – Congo in de Hazegraskerk O.L.V. Onbevlekt Ontvangen

Wilfried Meulemeester

Onlangs schonk mevrouw Anita Van den Bergh, door de lokale bevolking in Kasayi “Tshibola” genoemd, een authentieke madimba (*) xylofoon aan de Hazegraskerk in Oostende. Anita en haar man Jos, bekend als “Kamuedi” in Kasayi, kregen dit instrument van een dorpshef tijdens hun verblijf in de Congolese dorpen van 1956 tot 1960. Het echtpaar was goed bekend in de regio en werd regelmatig uitgenodigd voor het dorpsfeest waar ze woonden.

Deze madimba xylofoon, die nu in de Hazegraskerk te bewonderen is, werd normaal gespeeld door één persoon, waarbij het instrument met een riem om de hals werd gehangen.

Dit maakte het zwaar te dragen. Soms werd het door twee personen gespeeld, waarbij het instrument op twee stenen rustte. Volgens Anita speelden de muzikanten met een geweldig ritme. In sommige stammen is de xylofoon een heilig instrument, gereserveerd voor bijzondere ceremonies en inwijdingsriten.

Dit traditionele slaginstrument is gemaakt van zorgvuldig door kenners gesneden houten latten. De kalebassen dienen als klankkasten en zijn onder de toetsen bevestigd. Om de kalebas een eigen timbre te geven, wordt er een opening in de zijwand gemaakt waarin een cilindervormige huls wordt gestoken. Aan de binnenzijde van de huls wordt een vliesje geplakt waarmee de spin Ntanda Nkumbidi haar eieren afdekt. Dit vliesje trilt als een membraan en produceert een zoemend geluid telkens wanneer de toets wordt aangeslagen. Het is duidelijk te zien waar een membraan in elke kalebas is aangebracht.

Het instrument moet worden gerestaureerd en op een standaard worden geplaatst, aangezien het zeer fragiel is. Daarom staat er een bordje bij: “Niet aanraken”. Voor degenen die toch de klanken willen horen, staat er een kleinere en recentere Congolese xylofoon naast. Iedereen mag deze houten toetsen aanslaan en horen hoe het klinkt.

Het instrument moet worden gerestaureerd en op een standaard worden geplaatst, aangezien het zeer fragiel is. Daarom staat er een bordje bij: “Niet aanraken”. Voor degenen die toch de klanken willen horen, staat er een kleinere en recentere Congolese xylofoon naast. Iedereen mag deze houten toetsen aanslaan en horen hoe het klinkt.

Anita schenkt dit authentieke instrument met veel plezier aan de Hazegraskerk O.L.V. Onbevlekt Ontvangen. Het zat lange tijd opgesloten in een donkere kelder, maar krijgt nu een tweede leven. Anita hoopt dat het zijn mooie klanken weer hervindt, wat haar echtgenoot “van hierboven” zeker aangenaam zal zijn. Voor hen zijn het mooie herinneringen aan de dorpsfeesten.

* **Madimba**, meervoud van **Didimba**, betekent “toetsen”

DUINENSTRUIDEND PLANTEN DUIDEN DOOR NATUURGIDSEN MB

AFLEVERING 1: DE ZEERAKET

Zeeraket, beste mensen, is één van de belangrijkste pionierplanten op het strand en dankzij onder andere dit plantje ontstaan duinen. In het kort: zaadjes van de zeeraket zitten in het zand of worden aangevoerd bij vloed (de zaadjes overleven jaren in zeewater). In dat zand moet dit zaadje vocht vinden (regen, dauw) en wat voedsel. Daarvoor zorgt de strandvlo. Door organisch materiaal (dode wieren of dieren) te verteren scheidt dit diertje een soort voedende mest af. De raket kan 'de lucht inschieten'. Als de wind het oppervlakkige zand droogt en hoger op het zand meevoert, komt het dit plantje als obstakel tegen. Achter het plantje zal het zand zich ophopen en wordt een miniduintje gevormd. Later nemen andere planten zoals biestarwe en duinhelm over, want zeeraket kan maar tegen 15 cm zandbestuiving. Het plantje groeit ook niet zo hoog als de andere, maximale hoogte is 60 cm, maar het is meestal tevreden met een bescheiden 30 cm.

Het is een kruisbloemige. Wat heeft een raket met een kruis te maken? Daar kunnen we over doorbomen en we zouden uitkomen bij kruisraketten, maar dat zou ons te ver van het onderwerp afbrengen.

Een typische eigenschap van een kruisbloemige, naast de vier kroon- en kelkblaadjes, is het vormen van hauwtjes met zaadjes. Een hauw is een doosvrucht die normaal minstens driemaal zo

lang is als breed (denken we aan peultjes, boontjes). Als die verhouding niet klopt, met andere woorden, als de lengte minder is dan driemaal de breedte, zoals bij onze zeeraket, dan moeten we “hauwtje” zeggen. That’s in a name.

Het hauwtje van de zeeraket kan tot 2,5 cm lang worden en bevat twee delen: in elk deel zit één zaadje. Één van die zaadjes is licht en wordt meegevoerd door de wind en/of de zee om zo soms een verre reis te maken. Onze zeeraket vind je ook in Noord-Amerika en Australië. Deze eigenschap van zaden met de zee te verspreiden wordt met een Grieks woord *thalassochorie* genoemd: *thalasso* = zee en *chorein* = dragen, vervoeren. Het andere zaadje is zwaarder en valt plomp ter plaatse neer of het blijft aan de plant hangen en na afsterven gedraagt die zich als een steppenroller en neemt het zaadje enkele meters mee op het strand – hierbij dient de plant als voedselreserve voor het zaadje. Het lichte zaadje is dus de achterblijver, de sedentair, die later in het seizoen of het jaar erop kan ontkiemen. Het is zoals in veel families: één kind blijft dicht bij de ouders, het andere vliegt uit.

Elke taal geeft wat info over het plantje: Zeeraket is in het **Latijn** “*cakile maritima*” en *cakile* komt van het **Arabisch** (ja, we reizen de wereld rond met dit plantje) “*kakaleh*” wat geneesheer betekent. De Arabieren wisten dus al dat het een doktertje van de zee is, want net als veel kustplanten is het eetbaar en bevat het veel vitamine C, goed tegen de vroeger veel voorkomende scheurbuik. De **Fransen** hadden weinig inspiratie en noemen het gewoon *cakilier maritime*. In het **Grieks** is “*kakos*” slecht en “*ile*” hoofd en dit zou verwijzen naar de onregelmatige bloemhoofdjes of het feit dat men het zag als onkruid. De **Engelsen** spreken van *sea rocket* en de **Duitsers** van *Meersenf* (Senf is mosterd: de zaadjes smaken pikant).

De plant groeit dus dicht bij de zee en moet dus wel een halofiel of ‘zoutminnend’ zijn. Maar zoals alle planten heeft de zeeraket natuurlijk ook zoet water nodig en daar geraakt hij aan door zijn tot één meter lange wortels. Bovendien slaat de plant veel vocht op in zijn vlezig blaadjes, waardoor hij lang zonder water kan.

Het mooiste aan dit plantje zijn de bloempjes, van bijna wit tot roze-lila, die we kunnen bewonderen tussen juli en oktober. En we vinden die plantjes normaal op de strook zand tussen vloedlijn en duinen, maar ook enkele meters diep in de duinen zijn ze soms te vinden. Zelden komen ze in het binnenland voor, alleen als een raket van de kust afgeschoten in zand belandt.

De zeeraket staat op de rode lijst van bedreigde soorten. De rode lijst? Die gaat over vooruit- of achteruitgang van bepaalde soorten; uitgestorven – kwetsbaar – met uitsterven bedreigd – bedreigd – kwetsbaar – zeldzaam – achteruitgaand en momenteel niet bedreigd – ook nog ‘onvoldoende gekend’. In de duinen is die plant dus absoluut niet zeldzaam, maar wel bedreigd, omdat de biotoop ‘duin’ een erg bedreigde en steeds kleinere biotoop aan het worden is. In Vlaanderen werd de rode lijst vooral na 1990 gestart; er zijn nu Vlaamse lijsten voor 16 groepen die om de tien jaar geëvalueerd en aangepast worden. De rode lijst is een belangrijk instrument om de biodiversiteit te versterken want daarop worden beschermingsprogramma’s gebaseerd.

Dus, beste mensen, laten we onze duinen en zeeraketten beschermen!

Dank voor jullie meewerking.

Zwanenmeer in Oostende

Patrick Thijs

De contacten met de Oostendse stadsgidsen in het kader van de tentoonstelling rond architect Pil leverden nog een extra en interessante vondst op. Stadsgids Dirk Beirens contacteerde me met de vraag of het nog mogelijk was om een exemplaar van de Ravissant catalogus te bemachtigen. Na een exemplaar gevonden te hebben en in de periode om een passende datum te vinden om die bij hem af te leveren stuurde hij me een mailtje met een foto van een Hasselts tegelpaneel dat hij in Oostende gevonden had. Tijdens onze ontmoeting vertelde hij er wat meer over, het paneel hangt in de inkomhal van een appartementsgebouw dat werd opgetrokken op de plaats waar vroeger de villa 'Les Cygnes' (De Zwanen) stond en dat in 2003 ten prooi viel van een bouwpromotor.

Er is weinig geweten over de geschiedenis van dit pand maar Dirk wist me toch te vertellen dat het in 1900 gebouwd werd in opdracht van een hoofdgriffier uit Antwerpen. Er deed ook een verhaaltje de ronde dat Leopold II het ooit bezocht, dat is niet onmogelijk want de koning resideerde er in zijn villa op de dijk op wandelafstand van de Koninginnelaan. Tijdens WOII werd het door de Duitse bezetter opgeëist om er officieren in te huisvesten. Na de oorlog werd het weer als woonhuis gebruikt om in 1986 omgevormd te worden tot tabak- en dagbladhandel om tenslotte vanaf 1992 tot aan de afbraak als restaurant uitgebaat te worden.

Gelukkig had de nieuwe eigenaar/bouwheer het gezond verstand om vermoedelijk een deel van de betegelde zijwand van de ingang te vrijwaren en te hergebruiken in de inkomhal van het nieuwe gebouw. Hierdoor is het tableau haast fabrieksfris met slechts lichte verweringsverschijnselen en een levendig voor de Hasseltse keramiekfabriek kenmerkend kleurenpalet bewaard gebleven. De vondst van dit paneeltje is in het kader van onze zoektocht naar informatie over de werking van de fabriek en haar productietechnieken ook erg belangrijk. Het origineel ontwerp van dit tafereel

vinden we terug in de tegelcatalogus die de Hasseltse fabriek verspreidde rond 1902. Het is rechts onder gesigneerd J. (Jacques) Madiol (1871-1950) en gedateerd 1898. Deze kunstenaar werkte onder andere als ontwerper voor de Brusselse keramiekproducent Helman die van 1895 tot begin 20e eeuw ook directeur was van de Hasseltse keramiekfabriek.

Op deze oude postkaart is de oorspronkelijke villa te zien gelegen op nr. 21 in de Koninginnelaan.

- Links: het paneeltje met het bouwjaar dat vermoedelijk ook in Hasselt gemaakt werd.
- Midden: het paneel in zijn originele setting in vermoedelijk een houten kader en onderaan afgeboord met monochroom lichtblauwe Hasseltse tegels.
- Rechts: de villa uitgebaat als restaurant in 1993.

Foto's: Dirk Beirens

Links het paneel uit Oostende, centraal de originele ontwerptekening van Jacques Madiol en rechts het volledige paneel dat haast 100 % overeenstemt met het originele ontwerp. Omwille van de vervaging van de originele foto van Jean Nicolai (uiterst rechts) werden de kleuren, het contrast en de scherpte met fotosoftware geoptimaliseerd.

De Hasseltse tegelpanelen worden gekenmerkt door de toepassing van de tubeline techniek voor de contouren van de diverse elementen die daarna opgevuld werden met ofwel diverse monochroom glazuuren gecombineerd met geschilderde nuances zoals de grijze strepen die de veren accentueren op de vleugels van de zwanen. Kenmerkend voor al deze panelen en andere gekende decors met waterpartijen is de manier waarop de beweging van het wateroppervlak gesimuleerd werd met aaneengesloten ellips, halfronde en slingervormige patronen opgevuld met blauwe glazuurtinten met een lichtere kleur blauw tussen de figuren. Ook de bruine boord gemaakt met vlakke boordtegels met transparant donker en licht gewolkt mahoniekleurig glazuur die een houten kader simuleren zijn typisch voor de werkwijze van de Hasseltse fabriek. Van het volledige paneel kennen we slechts één uitvoering die op dit ogenblik achter een lambrisering verstopt zit maar waarvan wel een kleurenfoto bestaat, hier boven rechts afgebeeld. Door de 3 beelden naast elkaar te plaatsen zien we ook dat het Oostends paneel een verkleinde versie is van het origineel. Dit is goed te zien als men het aantal tegels telt, het origineel is 7 tegels breed op 13 hoog tegen 4 breed en 7 hoog voor het paneel in de Koninginnelaan. Op dit kleiner formaat wordt echter zo goed als het volledige beeld van het origineel ontwerp weergegeven.

Opvallend hierbij is dat er ook afwijkingen tussen beide ontwerpen zijn. Zo werden de vliegende zwanen vervangen door een vlucht vogels en staat er een kasteel in plaats van een kerkje in de achtergrond links en is de achtergrond rechts opengewerkt met meer details zoals een tweede bomenrij waardoor er meer diepte in de tekening komt. In de voorgrond werden wel de waterlelies links behouden maar voegde men omwille van een betere afboording van het beeld onderaan wat irissen toe. Ook de slapende zwaan rechts is verdwenen waardoor het accent gelegd wordt op het paar zwanen dat centraal in het beeld staan.

Tot slot nog deze interessante hypothese. De centrale opstelling van het zwanenpaartje heeft vermoedelijk ook een diepere betekenis die in het originele ontwerp ook reeds verborgen zat. Witte zwanen symboliseren immers liefde en trouw, schoonheid, gratie, rust, geboorte en een nieuw begin. Het is dan ook niet ondenkbaar dat de bouwheer van de villa bij zijn zoektocht naar een naam en met deze symboliek in gedachten koos voor de zwanen die perfect passen bij iemand die een nieuw gracieus gebouw (gratie) aan de kust optrekt (geboorte) om er als koppel (liefde en trouw) te genieten van schoonheid en rust. En als deze hypothese waar mocht zijn is het een eer dat de Hasseltse keramiekfabriek de concrete invulling er van met dit tegelpaneel mocht bekronen.

Van het origineel ontwerp werden reeds vroeg varianten ontwikkeld zoals dit groot paneel dat samen met drie andere Hasseltse panelen de wanden van de koetsdoorgang van het Grand Hotel du Levrier et de l'Aigle Noire, Boschstraat 76 in Maastricht, sieren. Op dit exemplaar zijn de vliegende zwanen links en het koppel rechts overgenomen.

In deze context is het paneeltje in de gevel van het pand gelegen aan de Thonissenlaan 67 in Hasselt interessant want het ontwerp is een afgeleide van het origineel: de linkerzwaan is omgekeerd en de rechterzwaan is beduidend groter afgebeeld om zo een homogenere opvulling van het beeldvlak te bekomen.

foto's Patrick Thijs

MAQUETTES

HISTORISCHE / LEGENDARISCHE
OOSTENDSE GEBOUWEN in opdracht

VOOR ALLE INLICHTINGEN

Pierre Claes

Prins Boudewijnstraat 3 / 8400 Oostende

0475.84 52 70

info@keldervogels.be

Van Iseghemlaan 108
Oostende

Info@azuriet.be

059/51 49 51

www.azuriet.be

Wie ooit naar de geodetische paal in de wijk Stene reed, weet hoe erbarmelijk de weg ernaar toe is. Blijkbaar heeft de politiek geen geld om die te herstellen. Motivatie: dit zou de ideale sluipteg is om vanaf de Gistelsesteenweg via de Polderdijk naar Stene-Dorp te rijden. De Polderdijk is ook moeilijk te verbreden en een beetje kronkelachtig; ze loopt ook door het erf van een boerderij. In de tijd dat er nog geen gps of routeplanner was, gebruikte men andere middelen om alles in kaart te brengen, zoals de geodetische paal.

Een **geodetisch signaal of geodetisch punt** is een vast gekend punt vanwaar men vertrekt bij het afmeten van afstanden voor het in kaart brengen van een bepaalde streek. Deze basissen werden gemeten met de bimetaalregel van Bessel, een Duitse wetenschapper (aardrijkskundige) die in de 19de eeuw een nieuwe werkwijze had ontwikkeld (zie verder). Deze nieuwe methode werd midden 19de eeuw overgenomen door het 'Wapendepot', later het 'Militair Cartografisch Instituut' en vanaf 1947 het 'Militair Aardrijkskundig Instituut' genoemd. Ook Philippe Vandermaelen, die in Brussel een grote aardrijkskundige onderneming had gestart, werkte op deze manier.

Aan de Polderdijk, recht tegenover de hoeve 't Meeuwenhof, staat een opvallende gietijzeren paal op een sokkel van baksteen en arduin met inscriptie 'station géodésique 1853'.

Het is het geodetisch signaal van (voor 1971 gemeente) Zandvoorde, dat deel uitmaakt van een midden-19de-eeuws geodetisch net, meer bepaald een driehoeknet waarvan de hoeken waren gemeten en waarvan de schaal werd bepaald door de opmeting van drie basissen in België, nl. Oostende, Lommel en Hamipré.

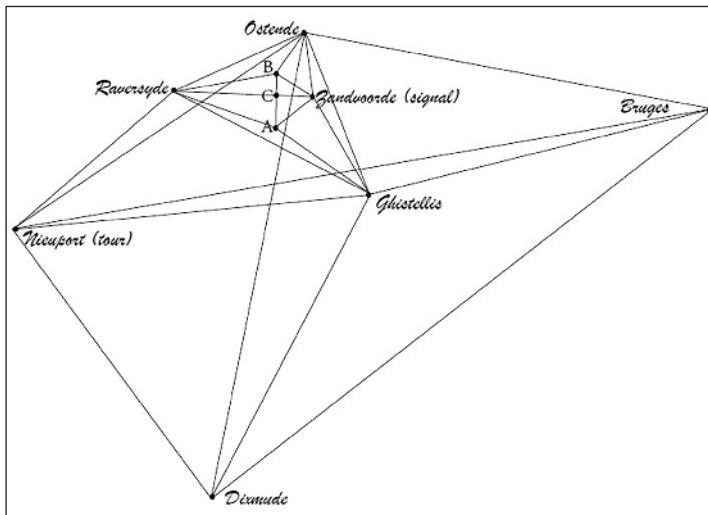
Na de Belgische Onafhankelijkheid (1830 = Belgische Revolutie) was er behoefte aan betere kaarten van het grondgebied voor officieel en militair gebruik. Die taak werd in 1843 toegekend aan een afdeling van het leger: het 'Dépôt de la Guerre et de la Topographie'. Voor een grootschalige landmeetkundige opzet als het maken van een kaart van een land, wordt vertrokken van een triangulatie: een driehoeksnet van opgemeten geodetische punten waarvan de ligging en afstand tot elkaar wordt vastgelegd door driehoeksmeting. Voor het meten van de afstand tussen die punten vertrekt men van een geodetische *basis* met twee of meer punten waarvan de afstand zo nauwkeurig mogelijk is opgemeten. Door gebruik van optische instrumenten en de eigenschap van driehoeken dat als de lengte van één zijde en de grootte van de aanliggende hoeken bekend is (de sinusregel), kan de lengte van de twee andere zijden berekend worden. Zo kan de afstand tot andere punten en de ligging ervan bepaald worden. Hiermee kan het terrein correct in kaart gebracht worden. Nadat een commissie in 1847 tot het besluit kwam dat de beschikbare geodetische gegevens onvoldoende nauwkeurig waren voor de geplande kartering van België werd een nieuwe triangulatie gepland, uitgaande van drie op te meten Geodetische Basissen in de drie punten van de driehoek die België vormt: de Geodetische Basis van Lommel (opgemeten in 1851 en 1852), de Geodetische Basis van Oostende (opgemeten in 1853) en een derde basis Hamipré in de provincie Luxemburg (niet gerealiseerd).

Het geodetische signaal aan de Polderdijk, zijnde de sokkel met daarop de ijzeren paal, is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en wetenschappelijke waarde.

Historisch: een getuige van de historische evolutie in de aardrijkskunde, meer bepaald de geodesie; een zeldzaam geworden voorbeeld van een ijzeren geodetische paal die sinds 1853 het vlakke polderlandschap in Stene/Zandvoorde kenmerkt en aldus in historisch perspectief een specifieke baken vormt.

Wetenschappelijk: een getuige van een belangrijke evolutie in de aardrijkskunde, meer bepaald de geodesie, waarbij Duitse wetenschappers in de 19de eeuw een nieuwe methode ontwikkelen om afstanden te meten en aldus kaarten op te maken; een geodetisch punt dat deel uitmaakte van een 19de-eeuws driehoeknet in België met basissen in Oostende, Lommel en Hamipré, waarbij dit signaal het enige bewaarde punt is in Oostende. Tekening uit 1867 met geodetisch punten bepaald vanuit de Geodetische Basis van Oostende A-B. De Geodetische Basis van Oostende is een in 1853 zeer nauwkeurig opgemeten

afstand tussen vastgelegde punten met het oog op het opmaken van een nieuwe kaart van België.

Meetmateriaal: voor het meten van de basissen werden vier bi-metaal-metstaven gebruikt, die geleend werden van de Generale Staf van het leger van de Pruisen en die op punt gesteld werden door de astronoom en geodeet Friedrich Bessel. De meetlatten waren 2 toise lang, dit is 3,898 meter, en 27 cm breed. Ze bestonden uit een gietijzeren regel met daarop een zinken regel en wogen elk ongeveer 45 kg. Daarop waren verschillende thermometers aangebracht om de uitzetting van de bimetalen meetlatten te kunnen inrekenen.

Aangepaste schets

Voor de Geodetische Basis van Oostende werden drie meetpunten A, B en C aangebracht aan de oostkant van de weg Oostende-Torhout. Het meten gebeurde van 27 mei tot 23 juli 1853. De afstand werd vastgelegd op 2488,837196 meter. Vanuit de Geodetische Basis van Oostende werden de posities van 7 omliggende 'geodetische punten' bepaald, namelijk 6 kerktorens in de regio en een in 1853 geplaatst 'geodetisch signaal' in Zandvoorde (zie tekening). In Oostende was de basis gelegen langs de Torhoutsesteenweg, nabij de "Hooge Barriere" (Stene). Voor de ontwikkeling van deze basis werd enerzijds een toren in Raversijde gebruikt en anderzijds het ijzeren merkteken langs de Polderdijk in Oostende. De merktekens langs de Torhoutsesteenweg en in Raversijde zijn verloren gegaan door de verbreding van de steenweg en de uitbreiding van de Oostendse luchthaven; de paal in Zandvoorde is nog steeds een merkteken in het vlakke, gaaf bewaarde polderlandschap.

Geodetisch 'Signaal Station Géodésique' in Zandvoorde; coördinaten $51^{\circ} 11' 41.74''$ N $2^{\circ} 55' 51.68''$ E

Bronnen

-Geodetisch signaal | Inventaris Onroerend Erfgoed

-Geodetische Basis van Oostende - Wikipedia

-Geodetisch punt - Geodetisch Punt | RouteYou

-Geodetische Basis van Lommel - Wikipedia

-Geodetische Basis van Oostende - Wikipedia

-Geodetisch signaal - POI | RouteYou

-Geodetisch signaal, Zandvoorde | Het geodetisch signaal aan ... | Flickr

-Geodetisch coördinatensysteem - Wikipedia

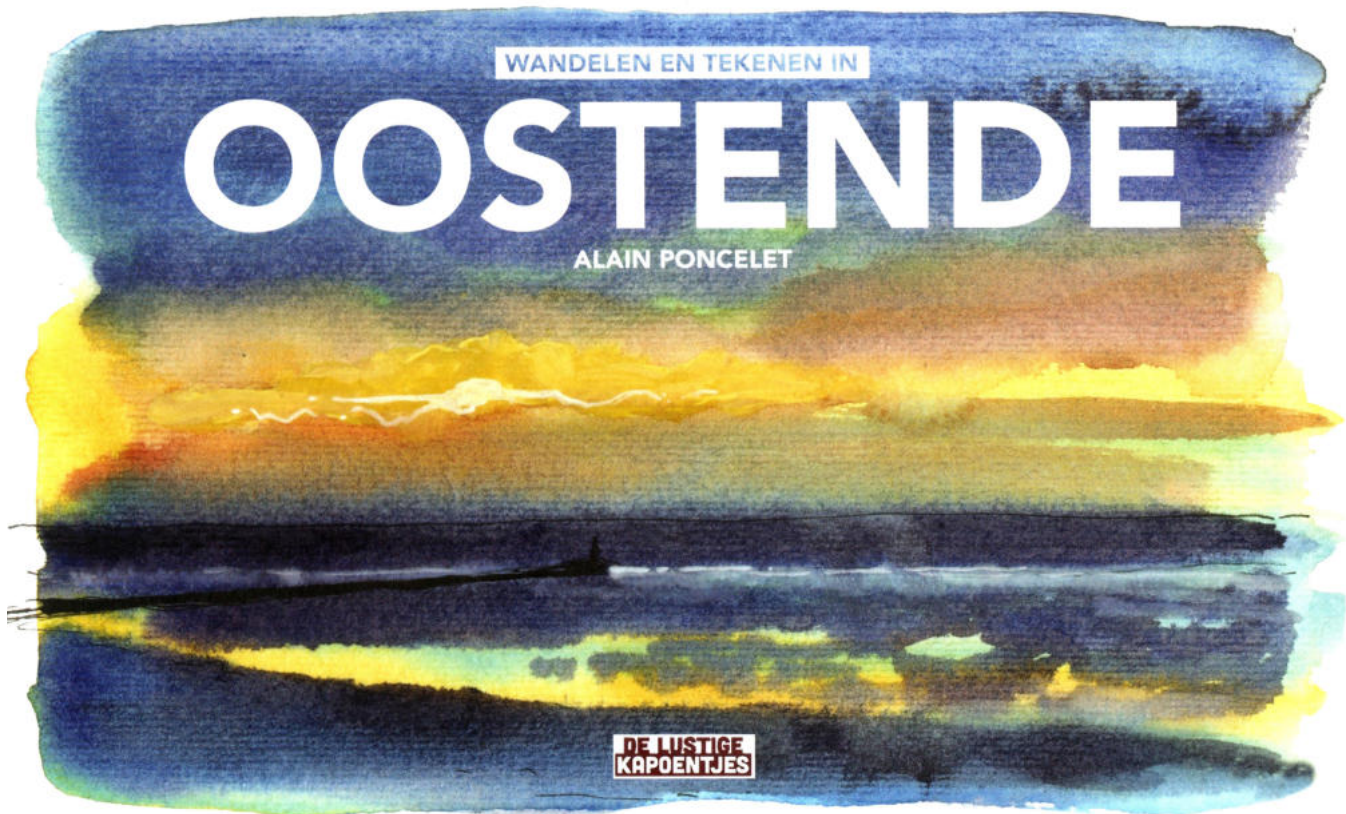
-Geodesie - Wikipedia

-De Oostendse polders en schorren, zijn wijken en dorpen.

-Geodetisch referentiepunt - Wikipedia

-<https://nl.meteorologiaenred.com/de-invloed-van-de-meridianen-op-de-verdeling-van-de-aarde-noord-zuid-oost-en-west.html>

Aanrader: 'Wandelen en tekenen in Oostende door Alain Poncelet (2025)

Een prachtig kleinood met fantastische **tekeningen** van Oostende: het strandleven en de Visserskaai, gevels en monumenten, marines en luchten' ... en een **liefdesverklaring** van de auteur-tekenaar:

"Waarom ga ik zo vaak naar Oostende in plaats van naar een andere plek aan de Belgische kust? Omdat deze stad midden aan de Noordzeekust ligt? Omdat ze daardoor gemakkelijk bereikbaar is met de auto of de trein? Nee, het is duidelijk omdat Oostende veel meer is dan een eenvoudige badplaats, ze is een cultureel heel rijke stad. Elke hoek van de straat neemt ons mee naar haar verleden, haar tradities, haar leven. Aan deze stad zijn de namen van James Ensor, Léon Spilliaert en Arno maar ook die van Marvin Gaye, Paul Vermeire, Gerardus Mercator, James Joyce en Napoleon Bonaparte. Als je er rondloopt, kom je kriskras belle-epoquegebouwen, trendy boetieks en toeristische restaurants tegen. Dit alles langs de Noordzee met haar typische kleuren die overdag van groen naar grijs gaan om 's avonds paarsoranje te worden. Soms hebben we in de zomer zelfs recht op een mooie blauwe lucht! Naar Oostende gaan is dus altijd de garantie dat ik een paar bladzijden in mijn schetsboeken kan vullen."

Waarom Oostende mijn lievelingsstation is ...

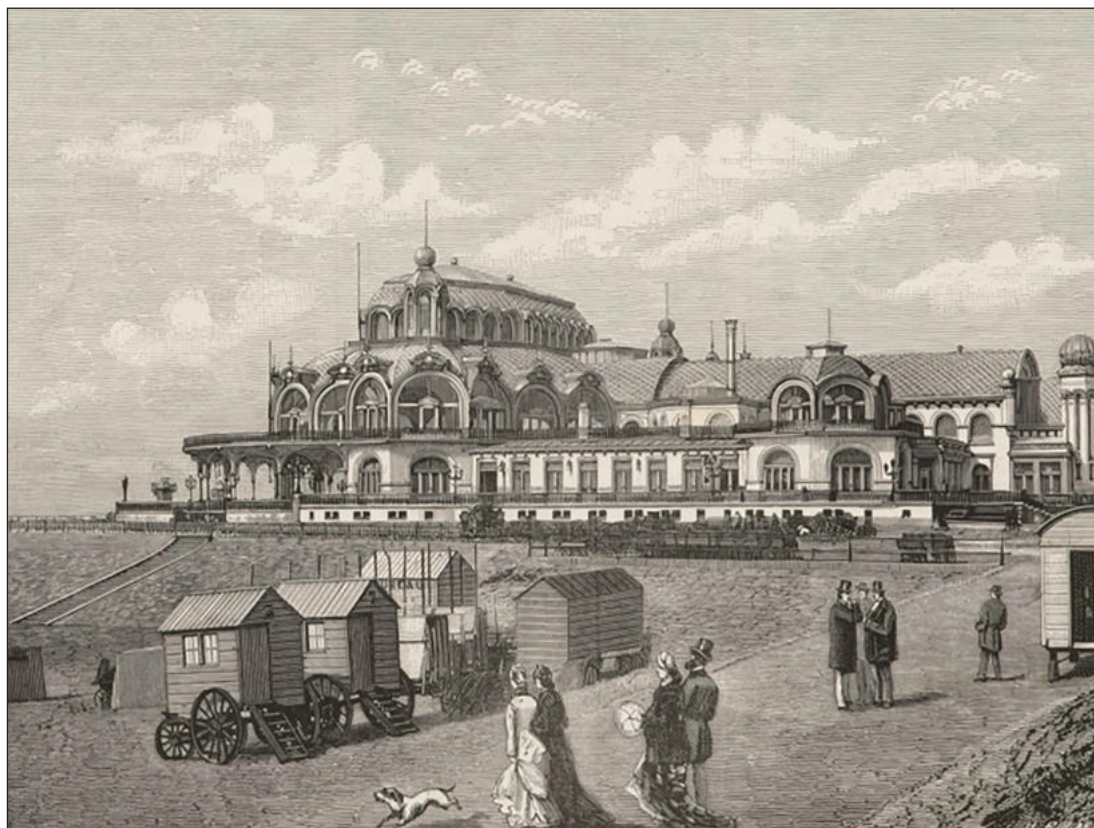
Yelena Schmitz (28) is schrijver.

Ze publiceerde twee jeugdboeken en werkte mee aan verschillende theater-voorstellingen. Ze woont en werkt in Brussel en schrijft af en toe een column in De Standaard.

"Mijn lievelingsstation is dat van Oostende. Omdat het een terminus is. Omdat het aan zee ligt. Ik weet dat dit geen originele gedachte is, maar dat maakt het des te beter. Ik weet dat schrijvers en schilders al honderden jaren hier uitstappen en later weer vertrekken. Ik weet dat de meeuwen die hier vliegen de achterachterkleinkinderen zijn van de meeuwen die hier vroeger vlogen. Ik weet dat je hier vroeger op een trein kon stappen die helemaal tot in Sint-Petersburg reed."

(...) (De Standaard 01.10.2025)

[Cultuur en media](#)[Column](#)[Column Yelena Schmitz](#)[NMBS](#)[Oostende](#)

DE „KURSAAL” TE OOSTENDE.

Op den 23^{en} juni van dit jaar werd te Oostende de nieuwe „Kursaal” met ongemeene plechtigheid geopend. De koning was er bij tegenwoordig, er had een zeil- en roeiwedstrijd ter zee plaats, geheel de stad vlagde en was 's avonds schitterend geillumineerd, terwijl duizenden vreemdelingen zich bij de Oostendenaars hadden aangesloten, om met hen deel te nemen aan de feestvreugde van dezen gedenkwaardigen dag.

DE BELGISCHE
ILLUSTRATIE

Zondags-Lectuur voor alle Standen

ONDER REDACTIE VAN

AUG. SNIEDERS JR.

17.08.1878

TIENDE JAARGANG

De „Kursaal” is de plaats waar de danspartijen en concerten plaats hebben, waar men eene leeszaal en andere uitspanningsinrichtingen vindt.

Men vergete niet, dat de badplaatsen tegenwoordig meer oorden van uitspanning en vermaak zijn, dan plaatsen waar de zieke genezing voor zijne kwalen zoekt. Trouwens Huygens zeide het reeds voor meer dan twee eeuwen, waar hij op de „Krachtige Baden” het punt-dicht vervaardigde:

Reinier is met zijn stramme leden
Naer Akens baden toe gereden;
Daer heeft hij geld en sael en peerd
In alle vrolickheit verteert.
Siet wat de wateren vermogen:
Hij is te paerd na 't bad getogen,
En op zijn voeten weer gekeert.

Overigens is de „Kursaal” van Oostende een merkwaardig gebouw, en zoo als onze gravure doet zien, grootsch opgevat en uitgevoerd; het eigenaardigste kenmerk mag wel heeten, dat het gebouw tot geen enkelen bouwstijl behoort, doch eene samenkoppeling is van alle bouwstijlen, als zijnde een *rendez-vous* voor alle nationaliteiten. Den bouwmeester, den heer J. J. Naert, komt allen lof toe voor de voortreffelijke opvatting en uitvoering van het plan.

REDDERS

Ostende. - *Le maitre-baigneur*

Oostende. - *De badmeester.*

DE REDDERS

De badgast is niet stout ; hij is zoo klein en de zee is zoo groot ; ze gaat naar rechts en ze gaat naar links, zoover ge zien kunt, en ze gaat recht voor zich uit en wordt hoe langer hoe dieper. De badgast is wat grooter dan een mossel, betrekkelijk gesproken, maar absoluut, is hij lijk de zandkorrel, waarvan de paters gebruik maken om de geloovigen een gedacht te geven van wat de eeuwigheid niet is.

Daarom werden redders aangesteld.

Persoonlijk heb ik ze nooit iets anders zien doen dan blazen op een horen en nooit heb ik ze hooger nat gezien dan de kuiten. Ze zijn over 't algemeen zeer slecht gezind. Men ziet dat ze liefst den toegang tot de zee zouden ontzeggen en men sluipt op een zekere manier tusschen hen door, alsof men vreesde opmerkingen te krijgen. Ze gunnen de jonge vrouwen, niet den minsten blik, als ze tegen de baren opspringen of als ze den mond vol water krijgen en de mannen laten ze, bijzonder zij die het aandieven een woord met hem te wisselen over het weer. Ze bezien ze ongenadig alsof het teeken des doods op hun rug stond geschreven.

Er zijn er die zeggen dat ze niet kunnen zwemmen, de redders, en dat ze bang zijn van 't water. Wat er ook van zij, ze werken liefst preventief, met den horen ; het getuit gaat over het strand, lijk een boodschap van den dood en de oude madams die in hun transatlantique zitten crocheteeren, zeggen dat het toch onvoorzichtig is. Degene voor wien ze zich gewaardigd hebben te blazen moet het duur bekoopen als hij terugkomt. — Zoudt ge graag verzuipen? vragen ze, alsof ze veel lust hadden gehad om het te laten gebeuren. Zoo gaat de waaghalzerij uit den mensch en 's anderendaags speelt hij vooraan met kleine baartjes en rolt over en weer door het schuim, lijk een strandhond.

Maar ontzaglijker dan het geluid van hun horen, is hun verschijning. Ze dragen een pak, dat met de heete schaar uit een zeil werd gesneden en daarboven een gordel waarvan de kurken hun borst trachten te omarmen lijk kolonisten een broodboom. Ze rooken het steenen pijpken, waarmede ze op prentbriefkaarten en op romantische schilderijen staan afgebeeld, of ze sjikken. Ze spuwen ongenadig vóór zich uit. Hun breede rug schijnt al zijn leven gediend te hebben om zware golven te breken en hun gezicht is afgeknaagd door het zout-water dat door diepe griffels is gevloerd naar de oogen die onderaan in de kassen liggen, lijk kleine vijverkens, vol van pekkel, fosfoor en zwavelzuur, gelijk de Doode Zee.

Als ze minder slecht gezind zijn dan gewoonlijk, dan kan men hun vragen, wat ze zouden doen als er eene te ver gaat en verdrinkt, en dan antwoorden ze : dat ze 't sakker... maar moeten weten.

In 'De Badgast' – VTB voor de Vlaamsche Kust – 22.07.1935 blz.1 en 2 fotopostkaarten van een redder en redders

Reveil-Rituales herdenkt geliefden met muziek, dans en rouwrituelen

Marc Loy

©Dirk Beirens

©Paul Soete

Nee, het vieren van Allerheiligen hoeft niet herleid tot de obligate pot chrysanten richting begraafplaats. Zo brengt Reveil-Rituales al jaren een meer hedendaags, zinnig rouwritueel. Op zaterdag 1 november ll. heette de site van het crematorium Polderbos met een muzikale herdenking al wie zijn gestorven dierbaren wil memoreren welkom.

Reveil is in 2025 aan zijn negende editie toe. Eerder kwamen onder andere al aan bod de begraafplaatsen in de Stuiverstraat, in Zandvoorde en Paster Pype aan de Nieuwpoortsesteenweg maar ook de kerkhoven in Stene en bij het Duinenkerkje. Het crematorium Polderbos conserveert een minder bekende episode Oostendse geschiedenis die stadsgids Dirk Beirens van de Gidsenkring Lange Nelle in tijd en ruimte situeerde: “Het crematorium ligt in een natuurgebied waar zowel de zee als de mens hun verhaal in de bodem hebben geschreven. Veel eeuwen was het gebied het decor van ebbe en vloed, van overstromingen en kleiafzetting, maar ook van belegering en agrarische en industriële activiteit. Met de bouw van dijken, denk aan de Steense en de Schorredijk, en sluizen en het gestaag inpolderen van dit schorrenlandschap kreeg onze stad een kraag van vruchtbare grond rond haar vestingen, vandaag gekend als de historische polders. Vanaf het begin van de 19de eeuw ontwikkelden zich op deze vruchtbare aangeslibde kleigronden landbouwactiviteiten en verrezen er steenbakkerijen. Zo is de Groep Verhelst deels uit de Oostendse klei geboren en waar nu het crematorium is, was tot 2010 de steenbakkerij De Keignaert actief.”

Na de oprichting van de intercommunale OVCO (Opdrachthoudende Vereniging Crematoriumbeheer Oostende) waar naast Oostende ook Oudenburg, Bredene en Middelkerke in participeren kreeg de voormalige Zandvoordse steenbakkerijsite een nieuwe bestemming als locatie voor het crematorium om bovenvermelde gemeentes te bedienen. “Deze zone was ingekleurd als (klei)ontginningsgebied met bos als nabestemming, zodat het omgevende Stadsrandbos kon uitbreiden. Op 9 maart 2021 voerde Polderbos haar eerste technische crematies uit. Het opstarten van de afscheidsceremonies startte eind april 2021.”, legde de gids uit.

Dirk belichtte ook de architectuur en symboliek van het gebouw dat onderdak biedt aan drie crematieovens en ruimtes voor plechtigheden. “Men hoopte op 2.000 crematies per jaar, maar in 2024 waren dat er al 2.800, waarvan een klein deel met ceremonie ter plaatse.”

Ook de omgeving, afgezoomd door het Stadsrandbos, met de asverstrooiweide, de sterretjesweide en een urneweide als natuurbegraafplaats kregen zaterdag de aandacht. “De bomen achter de strooiweide zijn 10 jaar geleden geplant. ze zullen groter worden en het crematorium groener maken.” En de gids lichtte ook een aantal actuele internationale en lokale rouwrituelen toe zoals asneerlatingen op zee en message in a bottle... En zo belandden we weer bij de zee die dit landschap ooit hielp vormen.

Daarna volgde ‘Rituales: Songs For our Deceased Lost Ones’, een openluchtvoorstelling waarin muziek, symboliek en verbondenheid centraal staan. Dit in een organisatie van KAAP, Europalia ESPAÑA en de Dienst Cultuur van de stad. Het Catalaanse duo Tarta Relena, bekend om hun betoverende interpretaties van traditionele muziek, trad op samen met sopraan Lore Binon en het Oostendse dameskoor Aimée Thonon. Ze brachten een selectie sacrale en traditionele liederen uit Spanje en Vlaanderen. Kunstenares Sara García Fernández bracht tijdens de openluchtvoorstelling een symbolisch broodritueel – een offer aan de aarde, de niet-menselijke wezens en de aanwezigen zelf.

Heemkring De Plate presenteert expo in Stadsmuseum

Koningin Louise-Marie d'Orléans overleed 175 jaar in Oostende

Marc Loy

Precies 175 jaar geleden stierf onze eerste koningin Louise-Marie, amper 38 jaar jong, in haar zomerresidentie in de Langestraat in Oostende, nu het Stadsmuseum. Heemkring De Plate dook in haar rijke archief en bouwde een boeiende expo rond de aanwezigheid van de koningin in haar geliefde badstad.

Op 3 april 1812 wordt Louisa-Maria, de oudste dochter van de laatste Franse koning Louis-Philippe van Orléans en Marie-Amélie van Bourbon-Sicilië in ballingschap geboren in het Siciliaanse Palermo. Na een zorgeloze jeugd in Neuilly nabij Parijs trouwt de 20-jarige prinses in 1832 in Compiègne met de 22 jaar oudere eerste koning der Belgen Leopold I. Dit gearrangeerde huwelijk kwam er om de stabiliteit van het nog prille België, geprangd tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het dominante Frankrijk, te verzekeren. Erg gelukkig is de eerste koningin van ons land niet binnen dit politiek en diplomatiek huwelijk. Dit met een weduwenaar die eerder bij een dramatische bevalling zijn eerste vrouw Charlotte van Wales en doodgeboren zoontje heeft verloren. En daarmee meteen ook zijn toekomstige aanspraken als prins-gemaal op het Britse wereldrijk.

Heimwee

Vanuit het kasteel van Laken schrijft koningin Louise-Marie zowat iedere dag, sterk geplaagd door heimwee, een of twee brieven naar haar moeder Marie-Amélie die zich sinds 1830 de laatste Franse koningin weet aan de zijde van haar man en burger-koning Louis-Philippe. Uit die correspondentie blijkt duidelijk dat ze haar huwelijk eerder als plicht dan uit liefde opneemt. Louis-Philippe, de eerstgeborene van het koningspaar, sterft amper een jaar oud. Dan volgen Leopold, de latere koning Leopold, Filips en Charlotte.

Huren

Sinds 1834 trekt het gekroonde gezin geregeld naar zijn zomerresidentie in Oostende: toen een havenstad van ca. 13.000 inwoners met een internationaal gekleurd maritiem verleden die nog tot 1865 gevangen zit binnen haar vestingen. Oostende als gerenommeerd kuuroord zal zich pas een paar decennia later manifesteren. Het koningspaar verblijft dan in een 18de eeuwse herenhuys in de Langestraat dat ze huren aan Oostendenaar Eduard-Jean Serruys. Later zal Leopold II het pand aankopen. Aanvankelijk reist het gezin nog per koets, meestal inclusief een overnachting onderweg, naar zee. Vanaf 1838 duurt de reis met de allereerste treinverbinding op het Europese vasteland nog *amper* vijf uur.

Praalgraf

Louise-Marie vertoeft geregeld in Oostende en wordt er graag gezien. Vanuit de belvédère kan ze uitkijken over zee en ziet ze haar nicht queen Victoria met het koninklijk jacht arriveren op familiebezoek. Echter niet in augustus 1850. Dan is de 38-jarige koningin te zwak om nog naar Oostende te reizen.

Haar biografe Mia Kerckvoorde legde de ziektesymptomen van de koningin voor aan Gentse internist Huybrechts: "Vermoedelijk leed de vorstin aan flebitis die naar boven is geëvolueerd en tuberculose van de longen, die ook al de ingewanden heeft aangetast." Wat later reist de doodzieke koningin toch af naar Oostende. De gezonde zeelucht doet wonderen, weet je wel. Haar ziekte-toestand verslechterd echter zienderogen. In aanwezigheid van haar moeder en een ruim assortiment familieleden, prinsen, hertogen en baronnen die onder andere logeren in het wat verder gelegen prestigieuze hotel Fontaine.

Op 11 oktober 1850, precies 175 jaar geleden, sterft de eerste koningin van België. In de sterfkamer wordt de klok stil gelegd.

Later laat Leopold II een praalgraf voor zijn moeder oprichten in de Sint-Pieterskerk die in augustus 1896 afbrandt. Later verhuist het monument naar een mausoleum ten westen van het koor van de St.-Petrus en -Pauluskerk. Zelf wordt Louise-Marie in de koninklijke crypte van de O.-L.-V.-kerk in Laken begraven.

Rijk archief

De tentoonstelling 'Koningin Louise-Marie - 175 jaar in memoriam' wordt gestoffeerd door Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate. "Wij putten uit ons eigen, rijke archief. We tonen heel wat gravures, schilderijen, tekeningen i.v.m. onze koningin maar ook voorwerpen, krantenknipsels, documenten en andere unieke realia. Zo wordt voor het eerst de recent door de stad aangekochte gravure "Reine des belles, queen of beauties" uit 1825 gepresenteerd", aldus voorzitter Nadia Stubbe. Ook de sterfkamer en andere presentaties over de koninklijke familie zijn te bezoeken.. De expo loopt tot 4 mei 2026.

De ploeg van Heemkring De Plate die de tentoonstelling over koningin Louise-Marie in het Stadsmuseum heeft gerealiseerd: Nadia Stubbe, Liliane Vandenbroucke, Valère Prinzie, Alain Vandergunst en Serge Van Daele.

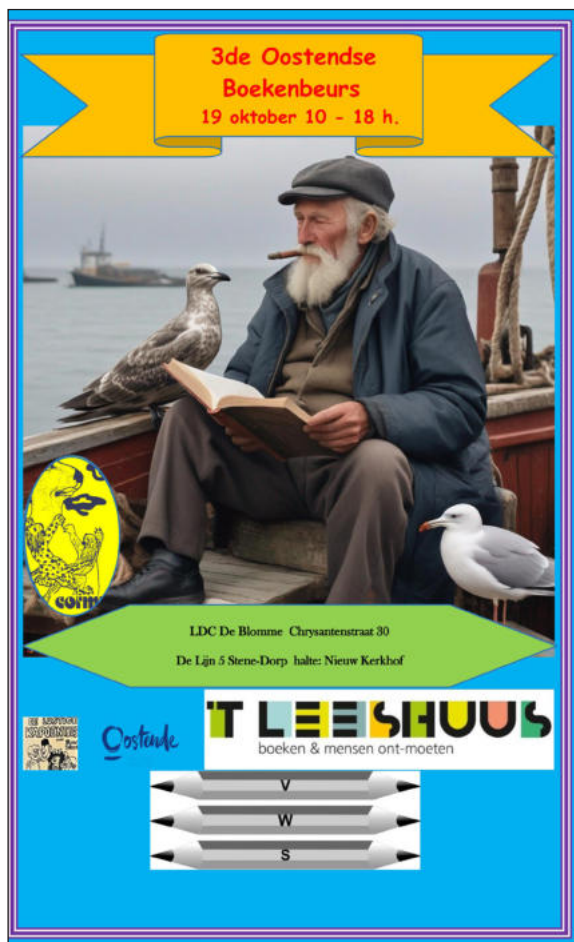
@Dirk Beirens

Op zaterdag 11 oktober opende de tentoonstelling en startten er vanaf 10.30 uur om het halfuur theaterwandelingen.

@Marc Loy

DERDE OOSTENDSE BOEKENBEURS IN OC DE BLOMME OP ZONDAG 19 OKTOBER 2025

Initiatiefnemer auteur Geert OLLIEUZ, ook stichter-voorzitter van de stripclub 'De Lustige Kapoentjes', slaagde erin om een 40-tal auteurs (van of over Oostende) rond zich te verzamelen voor de derde editie van zijn Oostendse Boekenbeurs. Telkens geen sinecure vooral omdat OC De Blomme wat afgelegen van het centrum ligt. Er mocht wat meer volk op afkomen, was de conclusie maar de aanwezige auteurs konden naar hartenlust netwerken en met mekaar van gedachten wisselen over het schrijverschap en hun boeken. Het aanbod was heel divers: van therapeutische boeken over lokale kortverhalen, thrillers & detectives & historische fictie & stadsgidsen naar jeugdverhalen en autobiografische poëzie naar wetenschappelijke en beroepsmatige werken, aangevuld met prachtig geïllustreerde strips en beleavingsneerslagen.

Nieuw werk was er onder meer van Geert Libeer met 'Dilemma', Pol Dehullu met 'Omerta', Stephan Swertvaegher met 'Schaduw over Twin Maples', Sylvia Haeghebaert met 'Désiré', Jean Surmont met 'De Commissaris', Luc François met 'De avonturen van Adhemar Penneman' (zie Gidsenblad 2025-3), Eddy Serie met 'Wij en de Vlaamse Banken', Stefaan Pennynck met 'Het Schelpenwinkeltje e.a. verhalen', Kathelijne Vervarcke met 'Het Alsjeblieftmeisje', Alain Poncelet met 'Wandelen en tekenen in Oostende', Chari De Leeuw met 'Tweestrijd', Erwin Mahieu en Viviane Huygebaert met 'De Hippodroom van Bredene' (zie Gidsenblad 2025-3), Els feys met 'Ik leef wie ik ben', ...

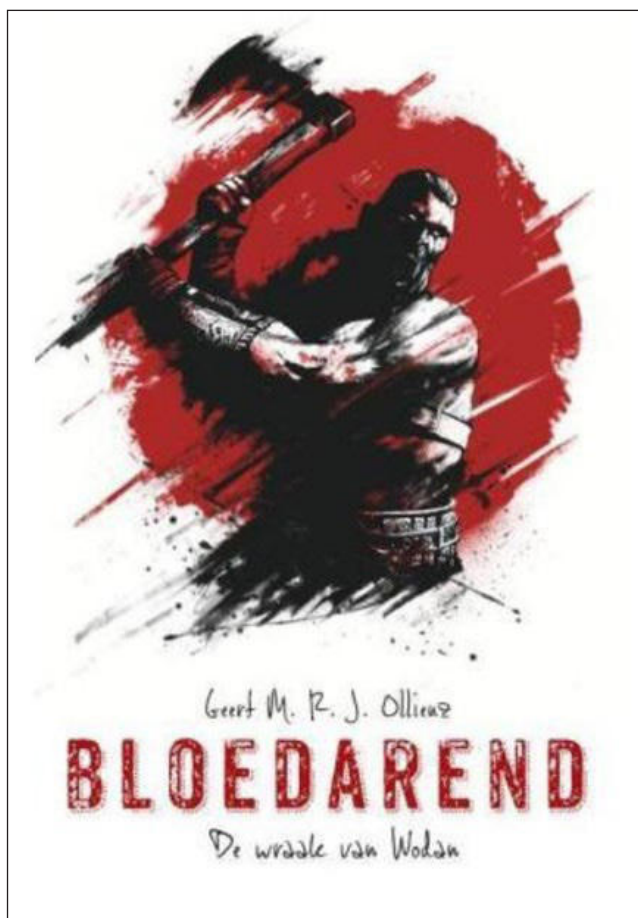
Foto Els Lenaerts

Verder werk van Luc Bal & Guy Bezdechi, Claire Beaino, Arno Braet, Philippe Calliau, Johan Corveleijn, Jan Deconynck, Roland Desnerck, Martine Dosselaere, Guido Hamerlinck, Nadine Heyndrickx, Oshi Hosheng, Jennifer Jay, Dirk Metsu, Stephanie Pierre, Kim Puystjens, Erna Schelstraete, Lieve Seys, Onno Van Gelder jr., Edwin van Troostenberghe (zie Gidsenblad 2025-3), Laurentius Vanacker, Katia Vancauwenberghe en Marie-Christine Vansteenkiste. Ook 't Leeshuus was er.

Doris Klausing met haar nieuwe (Testerep)verhaal 'De vloek van Sint-Vincentius (zie hieronder)

En Geert Ollieuz met 'Bloedarend – de wraak van Wodan'; Geert: "Mijn vader woonde in het Westerkwartier en vertelde vaak over zijn jeugd aldaar. De meeste van die capriolen heb ik in dit verhaal verwerkt als tegengewicht voor de bloederige geschiedenis die ik vertel over de Vikings, de Noormannen, die in de vroege middeleeuwen grote delen van West-Europa binnenvielen en misschien ook in Oostende landden ..."

Licht & Verf bvba

Kardinaal Cardijnlaan 104

8800 Roeselare

Tel. 051 24 68 47 - GSM 0497 39 26 65

Algemene Schilder- en Decoratiewerken

Gordijnen en Overgordijnen

Airless Spuitwerken - Spuitplamuur

Wand- en Vloerbekleding - Laminaat

Plaatsen van Gyproc wanden en plafonds

www.rooryck.be

FOTO-DETERMINATIE GIDSENBLOED 2025-4

VOORBLAD van L. naar R.: Gustave Kahn, Europas Fürsten im Sittenspiegel (morele spiegel) der karikatur, 1907 > cover met o.a. Leopold II – logo Oostendse Gidsenkring Lange Nelle – IJzerplaat met wapenschild België en Oostende 1955 op kunstgras aan ingang Koninklijke Villa nu KLIEF - Aartshertoginnestraat met muurschildering complex Mordan afgebroken 2025 – trompe l'oeil vuurtoren – Christinastraat afbraak gebouw Mordan over Spaans Huisje – hoek Koninginnelaan en Nieuwpoortsesteenweg met rechts Le Châtelet en links af te breken panden voor nieuwbouw Petit Paris – Keramiek van Paul Vermeire in de Schildersstraat – Kaaistraat: bakfiets voor verwaarloosd pand met erfgoedwaarde – Zicht vanop de vernieuwde en verbrede Duinenstraat (wordt Duinenweg vanaf Middelkerke) naar OLV-ter-Duinenkerk – Markeerbord biopluktuin Stene

KEERZIJDE VOORBLAD van L. naar R.: lege commérebanks Petit Nice aan Kursaal – Vol zomers groei-strand tussen Klein Strand en Kursaal – toen 'Winter in Oostende' zich nog afspeelde in het Leopold-park alias 'Den Hof' – Landbouwersstraat – Venetiaanse Gaanderijen en voormalige Koninklijke Villa – fotografisch kleur- en vormstuntwerk

KEERZIJDE ACHTERBLAD van L. naar R.: trompe l'oeil met zeevrituur en windmolenscheepsinstallatie – Vaartstraat Hazegras – Gerenoveerd pand 'Huyze Kino' (1880) in de Langestraat – werk van Jaune op het H. Conscienceplein – Edmond Laponstraat – Tramdepot Nieuwpoortsesteenweg – Paster Pype-begraafplaats Perk1Rij3Graf27 familie Van Glabbeke met opvallende 'wit'marmeren dekplaat met gebeeldhouwde gewortelde treurwilg met zeisen en echinabloemen – Hotel Le Parisien op de Groentemarkt (1902 architect Pil) – Interessant pand in de Sint-Paulusstraat tussen Kerkstraat en Kaaistraat

ACHTERBLAD van L. naar R.: IJzersculptuur van Pierre Claes 'Als alles voorbij zal zijn' – Aartshertogstraat Resto Au Grenache – Schotse of Ierse muziekclanman bestijgt de kiosk op het Wapenplein – statige herenhuizen in de Romestraat – (De Smet de Naeyer-)Brug over de voormalige afleidingsvaart in contrast-lucht

VP

VP

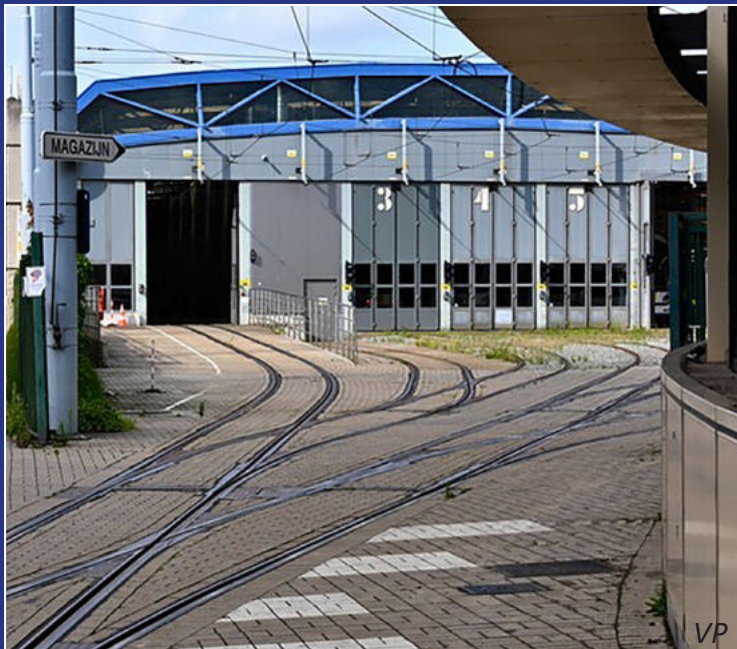
DB

VP

DB

VP

DB

VP

VP

DB

VP

VP

VP

VP